

tate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et litteris apostolicis, illis, illorumque capitulis, canonicis, aliisque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, ac aliâs in contrarium forsâ quomodolibet concessis, approbatis et innovat^s. Quibus omnibus (etiâsi pro illorum sufficienti derogatione aliâs de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et individua mentio, seu quaevis aliâ expressio habenda, aut aliqua aliâ exquisita forma ad hoc servanda foret) eorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, XVI kalendas octobris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 septembris 1621, pontif. an. I.

XXXII

Pampilonensis univ^{rs}itatis erectioni, cui ceterarum universitatum privilegia conceduntur¹.

Gregorius episcopus
servus servorum Dei.
ad perpetuam rei memoriam

Caelestis Patris providentiâ ad summi apostolatus apicem evecti, tamquam de

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

excelso monte ad ima agri irrigui militantis Ecclesiae nostrum dirigentes intuitum, ac considerantes, quod per litterarum studia ad bene, beateque vivendum via praebetur, adeptâque scientiarum cognitione iustitia colitur, suum cuique tribuitur, ac belli et pacis tempore, domi forisque, res aequitate geruntur, ac omnis humanae conditionis prosperitas augetur, fides atque religio propagatur, et divini nominis cultus protenditur, ad ea, per quae studia ipsa florere valeant, libenter intendimus, et in his apostolicae providentiae partes conferimus, prout catholicorum regum vota exposcunt, et nos, locorum et temporum qualitatibus debite pensatis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 4. Sane, carissimus in Christo filius noster Philippus IV Hispaniarum rex catholicus, suo et dilectorum filiorum syndicatorum et deputatorum regni Navarrae nominibus, nobis nuper exponi fecit, quod cum aliquot iam ante annos deputati et syndici dicti regni Navarrae gloriosae memoriae principi Philippo III Hispaniarum regi catholico totius regni nomine exposuissent, quod, licet regnum illud florentissimum, illiusque incolae in litterarum studia et scientiarum cognitionem propensissimi essent, quia tamen nullum in eo aderat studium generale, in quo scientiarum omnium lectiones haberentur, quamplurimi praestantissimorum ingeniorum adolescentes, praecipue pauperes, et viro- rum tenuioris fortunae filii, gustato humanarum litterarum et disciplinarum fructu, et de his iam benemeriti, ad graviora philosophiae, iurisprudentiae, theologiae et medicinae studia aspirantes, deficientibus eis facultatibus, ad remotas universitates, in quibus harum scientiarum doctrinae incumbitur, studiis vacanti gratiâ, se conferre non valentes, pedem sistere, et in obscuro et tenebris iacere cogebantur

Proceres regi-
ni Navarrae
Philippo III sup-
plicavit pro ere-
ctione studii ge-
neralis Pampi-
lonae.

proindeque ab eodem Philippo III rege in civitate Pampilonae unam studii generalis universitatem institui supplices petiissent;

Rex proregi
dat in mandatis,
locum opportu-
num eligit.

§ 2. Idem Philippus III rex, etsi honorificis illis subditorum suorum votis regio animo gratulabatur, atque¹ eâ in re, quam et ipse (pro eo quod regna et dominia omnia temporali suo dominio et gubernio summâ cum potestate subiecta, eorumque incolae, amore prosequeretur) summo- pere desiderabat, facile exorari passurus esset, nihilominus tamen, quia, ad felicem huius rei successum, loci selectum non parum conducere arbitrabatur, suo tunc in dicto regno proregi et capitaneo generali atque consiliariis commisit, ut cum assistentiâ sui procuratoris fiscalis et patrimonialis eiusdem regni, ad² eum de loci opportunitate, aliisque ad statum universitatis stabiliendum requisitis, referrent:

Prorex Pam-
pilonam eligit.

§ 3. Quorum relatione cum accepisset³, civitatem Pampilonensem, utpote amplissimam et in medio regni sitam, opportunissimum locum, ubi talis universitas fundari posset, iamque pro illius foundatione, tum ab universo regno, tum a particu- laribus personis, duodecim mille ducatos huius foundationis principio inservituros oblato^s fuisse, et quondam Martinum de Abaurrea suo testamento conventui fra- trum Ordinis sancti Dominici dictae civi- tatis sex mille ducatos eâ conditione reliquisse, ut, si in dictâ civitate universitas institueretur, duas cathedras seu lectiones, artium nempe unam, et theologiae alteram, facere tenerentur; ipsamque civita- tem eo opportunior esse, quod in eâ iam adesset unum collegium religiosorum Societatis Iesu, in quo iidem religiosi pro- laudabili eorum instituto iuventutem hu- maniores litteras et disciplinas edocebant,

a quingentis et amplius scholaribus con- tinuo frequentatum; atque relationi prae- senti prorex et consiliarii quaedam capi- tula seu statuta et constitutiones ab eis exarata, quae in ipso institutionis dictae universitatis primordio, rerum et tempo- rum atque etiam loci qualitatibus pensatis, proponenda et observanda iudicaverant; modum legendi, docendi, scholas frequen- tandi, gradus conferendi, et recipiendi sa- laria, et iura solvendi, et alia felix regimen et gubernium futurae universitatis concer- nentia, adiunxissent, illaque ad eundem Philippum III regem transmisissent;

§ 4. Praedictus Philippus rex III, illis accurate perspectis, et proinde conside- rato¹ quantum ex litterarum studiis catho- lica fides, tenebrôsâ ignorantiae caligine expulsâ, augeatur, divini numinis cultus protendatur, veritas agnoscat, iustitia colatur, reliquaeque virtutes illustrentur, ac bene beateque vivendi via paretur, ut praedicti sui regni adolescentes, adeptâ humanarum litterarum cognitione, ad ex- celsum doctrinae fastigium aspirantes, eo facilius illud attingere possent, quo prae- sentiore haberent studendi commodita- tem, praedictis deputatis et syndicis unam universitatem studii generalis, in quo phi- losophia, ius civile et canonicum, ac medi- cina et theologia docerentur, et in quâ capitula, statuta et constitutiones antedicta, quae etiam ipse confirmavit, observaren- tur, in dictâ civitate instituendi facultatem concessit, seque ac successores suos His- paniarum reges catholicos illius patronos et protectores constituit, illamque² sub suâ et eorum regiâ protectione suscepit; in illius vero cancellarium episcopum Pam- pilonensem tunc et pro tempore existen- tem deputavit;

§ 5. Ipsique universitati, illiusque can-

Philippus rex
suis commissariis
mandat, studium generale
ibi erigant.

Nam illaque

¹ Pessime edit. Main. legit *teque pro atque* (R. T.).

² Praeter rem ibidem legitur *et pro ad* (R. T.).

³ Erronee quoque ea ed. hab. *accessisset* (R. T.).

¹ Sic duximus legendum aptius quam *conside- ratis* prout legit edit. Main. (R. T.).

² Edit. Main. legit *illaque* (R. T.).

eidem concessi
privilegia.

cellario, lectoribus, doctoribus, graduatis, scholaribus, ministris, et aliis personis, omnia privilegia, libertates et exemptiones, immunitates et gratias, quibuscumque universitatibus studiorum generalium regnorum Hispaniae, tam per ipsum quam per eius praedecessores reges concessa, attribuit, cum hoc tamen quod doctores, lectores, graduati, scholares, ministri, et aliae dictae universitatis personae praetextu privilegiorum huiusmodi, seu quia in ipsa universitate matriculati essent, proprium forum et¹ eorum iudicium competentium iurisdictionem declinare non poterunt, sed, illis non obstantibus, suis legitimis superioribus clerici et presbyteri, nempe Ordinatio loci et ecclesiasticis, laici² vero secularibus et laicis iudicibus subiecti remanent, et alias, prout in eiusdem diplomate regio plenius continetur.

Philippus IV
praedicta omnia
auctoritate apo-
stolica petiti
confirmari.

§ 6. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Philippus IV rex (cui probe innotescit, quod Philippus III rex eius genitor, non multo ab hinc tempore rebus humanis exemptus, praedictam universitatem apostolicam auctoritate erigi desiderabat, iamque desuper felicitis recordationis Paulo Papae V praedecessori nostro scripserat), huiusce charissimi sui genitoris, qui et praedicto diplomate regio et ipsi eius filio praedictam universitatem commendavit, intentionis conscius, et per eius vestigia incedere intendens (ut, quod ipse iam animo conceperat et morte praeventus tempore assequi non potuerat, ipso eius filio quasi in ipso suscepti haereditariorum regnorum et dominiorum gubernaculi principio procurante, nostris auspiciis ad effectum perducatur), plurimum cupiat perpetuam universitatem per nos, ut infra, erigi; quare pro parte dicti Philippi IV regis, nominibus praedictis, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in

¹ Praep. in delemus (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit loci (R. T.).

praemissis opportune providere de benignitate apostolicam dignaremur.

§ 7. Nos igitur, quibus nihil magis cordi est, quam, ut temporibus nostris litterarum studia florescant, praedictum Philippum IV regem, et dictorum syndicorum et deputatorum singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, ex voto venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, in praedicta civitate Pampilonensi universitatem studii generalis, in qua philosophia, medicina, ius civile et canonicum, atque theologia doceantur, et in his facultatibus publice lectiones habeantur, et cuius cancellarius sit et esse debeat venerabilis frater noster modernus et pro tempore existens episcopus Pampilonensis, qui, in casu absentiae aut impedimenti, unum ex canonicis professis ecclesiae Pampilonensis in vicecancellarium¹ deputare possit, apostolicam auctoritate, ad instar Salamantinae, Complutensis, et aliarum Hispaniae universitatum, sine alicuius praeiudicio, perpetuo erigimus et instituimus:

Iterum erigit universitatem Gregorius.

§ 8. Illique sic erectae et institutae, ac eius pro tempore existentibus cancellario, vicecancellario, rectori, magistris, doctoribus, lectoribus, praeceptoribus, graduatis, scholaribus, bidellis, nunciis, et aliis officialibus ac personis, necnon membris et subditis, quod omnibus et singulis indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, honoribus ac praeceminentis Salamantiniensi et Complutensi, ac quibusvis² aliis Hispaniae

Illiqua ceterarum universitatum privilegia elargitur.

¹ Edit. Main. legit vicecancellario (R. T.).

² Sic corrigimus loco quibus (R. T.).

universitatibus praedictis, illarumque pro tempore existentibus cancellariis, vicecancellariis, lectoribus, magistris, doctoribus, praeceptoribus, graduatis, scholaribus, procuratoribus, bidellis, nunciis, aliisque officialibus ac personis, nec non membris et subditis, in genere et specie, tam apostolicam, quam imperiali et regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet, concessis, seu legitime praescriptis, aut in posterum concedendis, ac quibus illae et illa utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum (cum hoc, quod, praetextu privilegiorum huiusmodi, seu quia in ipsa universitate matriculati fuerint, proprium forum et eorum iudicium competentium iurisdictionem declinare non possint, sed, illis non obstantibus, suis legitimis superioribus, clerici et presbyteri nempe Ordinatio et ecclesiasticis, laici vero secularibus et laicis iudicibus subiecti remaneant), uti, potiri et gaudere¹; necnon iis qui in praedicta, atque etiam iis qui in quavis alia universitate, disciplinis et facultatibus praedictis studere inceperint, ut studia sua in ea continuare, et, qui in universitate per praesentes erectae huiusmodi per tempus debitum studuisse et in scientiam ac moribus idonei comperti fuerint, in artibus et medicina, philosophia, theologia, nec non iuribus et facultatibus praedictis, baccalaureatus, etiam formati, et licentiaturae, nec non doctoratus et magisterii, et quosvis alios ipsius universitatis solitos gradus earum scientiarum, in quibus studuerint, a cancellario, seu vicecancellario, nec non rectore et doctoribus universitatis per praesentes erectae, seu² ab his ad quos spectabit, recipere, et ipsorum graduum solita insignia sibi exhibere facere, et, postquam huiusmodi gradus et illorum insignia su-

sceperint, scientias, in quibus graduati fuerint, docere et interpretari, ac in eis disputare, nec non quoscumque actus gradui seu gradibus per vos¹ concessis benemeritis² facere et exercere, aliisque omnibus et singulis privilegiis, gratiis, favoribus, praerogativis et indultis, quibus alii in Salamantiniensi et Complutensi, ac quibusvis aliis Hispaniarum universitatibus approbatis iuxta illarum constitutiones et mores promoti de iure, usu, consuetudine, aut alias, utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, etiam uti, frui et gaudere possint, in omnibus et per omnia, perinde ac si gradus huiusmodi in Salamantiniensi, seu Complutensi, aut aliis universitatibus praedictis iuxta illarum constitutiones et consuetudines huiusmodi suscepissent; nec non moderno et pro tempore existenti episcopo Pampilonensi huiusmodi universitatis per praesentes erectae futuro cancellario, ut per se, vel alios, quos ad id duxerit deputandos, ultra praedicta, quaecumque alia pro dictae universitatis per praesentes erectae directione et conservatione, ac rectorum, magistrorum, lectorum, praeceptorum, bidellorum, nunciorum, ac aliorum officialium electione, scholarium promotione, quaecumque statuta et ordinationes (licita tamen et honesta, ac sacris canonibus, praecipue vero Concilii Tridentini decretis non contraria) facere, edere, ac, pro rerum, temporum et personarum qualitate et varietate, mutare, corrigere, alterare, ac reformare, cassare, et alia de novo condere; ac super illorum observatione quascumque poenas imponere, libere et licite valeant³, dictam apostolicam auctoritate concedimus et indulgemus.

§ 9. Decernentes praesentes litteras, etiam ex eo quod interesse habentes seu

Clausulas pro praesentium litterarum firmitate apponit.

¹ Subintellige possint, concedimus et indulgemus, uti postea sequitur in fine § (R. T.).

² Vocem seu nos addimus (R. T.).

¹ Potius lege sit per nos vel per eos (R. T.).

² Vide annon desit competentes (R. T.).

³ Potius legeretur valeat (R. T.).

praetendentes ad hoc vocati non fuerint, nec praemissis consenserint, aut quocumque alio praetextu, seu aliàs ex quavis causâ, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, aut quovis alio defectu, impugnari, invalidari, et ad terminos iuris reduci, in ius vel controversiam revocari, seu adversus illas quodcumque iuris, facti vel quodvis remedium impetrari¹ non posse, nec sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus et aliis contrariis dispositionibus, a nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus quodcumque et sub quibuscumque tenoribus et formis pro tempore emanatis, comprehendendi; et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et eum, in quo antequam emanarent erant, statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo, sub quacumque etiam posteriori datâ, quandocumque eligendâ, de novo concessas, validasque et efficaces fore et esse, ac suos plenarios et integros effectus sortiri, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, necnon irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria tollit.

§ 10. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, nec non in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem quod singuli magistri, doctores et lectores universitatis per praesentes erectae huiusmodi, in principio cuiuslibet anni, seu renovatione studiorum, factâ prius per ipsorum et eorum quolibet in manibus Ordinarii catholicae fidei professione, iuxta articulos a Sede Apostolicâ propositos, se nihil, quod illi quovis

¹ Edit. Main, legit *impetrare* (R. T.).

modo repugnet, aut sit contra bonos mores, lecturos, docturos, aut interpretaturos solemnium iuramento se adstringere debeant; in hoc quoque idem Ordinarius sedulam operam iuxta dicti concilii decreta adhibere teneatur.

§ 11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, erectionis, institutionis, concessionis, indulti, decreti et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud sanctam Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, sextodecimo kalendas octobris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 16 septembris 1621, pontif. an. I.

XXXIII.

Revocatio quarumcumque electionum iudicum conservatorum hactenus factarum, et nova de eis eorumque electionibus in posterum faciendis dispositio¹.

Sanctissimus in Christo pater et dominus noster D. Gregorius divinâ providentiâ Papa XV, ex certis rationalibus causis animum suum moventibus, et de voto venerabilium fratrum suorum S. R. E. cardinalium Concilii Tridentini interpretum, partim felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris sui vestigiis inhaerendo,

§ 1. Revocavit, ac nullas et invalidas decrevit, omnes et quascumque iudicum conservatorum electiones, nominationes

¹ De hac materiâ vide dispositionem Bonifacii VIII in cap. XI *De rescript.* num. 6, et etiam cap. I et XV *De offic. deleg.* num. 6; necnon Concil. Trid. sess. XIV, cap. V *De ref.*, et Leonis X Constit. XXIV, tom. V, pag. 685, et Clem. VIII Const. V, tom. IX, pag. 524.

Clausulae poenales.

Pontifex revocat omnes et quascumque electiones conservatorum hactenus factas.

seu deputationes, tam in vim litterarum conservatorium iuxta formam in quinto cancellariae descriptam, quam in vim quorumcumque privilegiorum perpetuo, vel ad tempus nondum elapsam, apostolicâ auctoritate concessorum, seu aliàs quocumque iure vel titulo hactenus factas, pro quibuscumque conventibus, capitulis, militiis, etiam sancti Ioannis Hierosolymitani, congregationibus, collegiis, ordinibus, monasteriis, hospitalibus, aut aliis quibusvis piis, tam secularibus quam cuiusvis Ordinis, etiam Mendicantium, seu instituti vel societatis regularibus, locis quantumvis exemptis, etiam de necessitate exprimentis, seu illorum personis, cuiusvis qualitatis seu conditionis existant.

Statuit huiusmodi electiones de cetero fieri ut hic.

§ 2. In futurum vero Sanctitas sua hac generali et perpetuo valiturâ constitutione statuit et decrevit, ut iudices conservatores huiusmodi, sive principales sive subrogati, eligi, nominari aut deputari non possint, nisi, non solum habeant qualitates requisitas et descriptas in constitutione similis recordationis Bonifacii Papae VIII etiam praedecessoris sui, quae incipit *Statutum*, ita ut vel dignitate ecclesiasticâ praediti, vel personatum obtinentes, vel ecclesiarum cathedralium canonici existant, sed etiam in conciliis provincialibus aut dioecesanis, iuxta decretum concilii praedicti, iudices electi seu designati sint.

Ac conservatores aliter eligi velat.

§ 3. Quodque deinceps litterae conservatoriae, per Sedem Apostolicam concedendae, infrascriptis tantum dirigantur, et si quae litterae aliter expedientur, illae, ac deputationes huiusmodi, omniaque exinde sequendâ, nullius sint roboris vel momenti.

Eligentibusque poenas indigit.

§ 4. Et nihilominus qui secus, quam iuxta formam superius praescriptam, conservatores huiusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputare, aut electis, nominatis, seu deputatis uti ausi fuerint,

regulares quidem voce activâ et passivâ sint ipso iure privati, adeo ut habilitationem a nemine, praeterquam a Romano Pontifice, consequi valeant; reliqui vero aliis poenis arbitrio Sanctitatis suae coercantur, et praedictorum omnium conventus, monasteria, ac loca huiusmodi, eorumque personae ac bona, careant conservatore ad annum, ita ut illorum causae interea coram locorum Ordinariis dumtaxat cognosci ac diffiniri debeant.

§ 5. Ceterum, ut latius pateat conservatorum huiusmodi deligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in synodis provincialibus aut dioecesanis quamplures personas, ex habentibus qualitates in praedictâ constitutione eiusdem Bonifacii praedecessoris contentas et alioquin ad id aptas, designari procurent, et si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio capituli alium in eius locum usque ad futuram provincialem aut dioecesanam synodum.

§ 6. Insuper Sanctitas sua, inhaerendo hac in parte decreto similis recordationis Gregorii Papae XIII, etiam praedecessoris sui, statuit et ordinavit, ut regulares ac personae huiusmodi, in Italia infra duos, extra Italianam vero infra sex menses a die publicationis in Urbe praesentis constitutionis inchoandos, debeant sibi eligere seu assumere conservatores, iuxta formam superius propositam.

§ 7. Eiusque electionis seu assumptionis documentum infra tempus huiusmodi penes acta curiae Ordinatio exhibere et dimittere teneantur, alioquin, eo termino elapso, quamdiu conservatores secundum formam praesentis constitutionis non elegerint, coram eisdem Ordinariis conveniantur.

§ 8. Quodque conservatores huiusmodi semel legitime deputati, nisi ex legitima causâ, a Sede Apostolicâ aut locorum Or-

Personas eligibiles in conservatores in synodis provincialibus ab Ordinariis certo modo designari decernit.

Tempus ad eligere huiusmodi conservatores praefinit.

Electionesque factas in actis curiae Ordinationum exhiberi mandavit.

Nec non electos infra quinquennium mutari prohibet.

dinariis, prout iisdem regularibus et aliis supradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio a die deputationis amoveri aut mutari nullatenus possint aut valeant.

Conservato-
rum iurisdic-
tionem declarat.

§ 9. Ad haec statuit Sanctitas sua, ut coram ipsis conservatoribus regulares ac personae suprascriptae conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire, aut trahere non possint; ita ut memorati conservatores in causis, in quibus regulares et alii actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in iis tantum, in quibus rei exiterint, neque extra civitates, seu dioeceses, in quibus fuerint deputati, contra quoscumque procedere praesumant.

Controversias
inter conserva-
tores et Ordina-
rios per arbitros
decidi iube-
t.

§ 10. Si qua¹ vero inter iudices conservatores huiusmodi et locorum Ordinarios controversia super competentia iurisdictionis orta fuerit, nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos super iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Conservato-
rum et litigan-
tium suos limi-
tes excedentium
iuxta Bonifacii
VIII Constitutionem
poenas declarat.

§ 11. Quod si qui conservatores, sive in hac parte sive alias quomodolibet, suos limites excesserint, per annum ab officio conservatoris huiusmodi suspensi sint, et pars, quae hoc fieri procuraverit, sententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Constitutionis eiusdem Bonifacii praedecessoris, quae incipit *Hac constitutione*, quam Sanctitas sua in omnibus, quae praesenti constitutioni non adversantur², innovavit et innovat.

Iudices non sus-
pecti, quando
a principibus
peti possint ex-
plicat.

§ 12. Per hoc tamen non intendit Sanctitas sua prohibere, quominus regulares et alii supradicti in casibus a iure permissis petant iudicem non suspectum a principibus seu magistratibus secularibus; dum tamen haec tria copulative concurrant, videlicet, ut regulares et alii praedicti sint actores, non autem rei, utque agant contra laicum, non autem contra

¹ Edit. Main. legit *si quae* (R. T.).

² Edit. Main. legit *adversatur* (R. T.).

ecclesiasticum vel alias a iurisdictione seculari exemptum, atque ut causa, in qua iudex deputatur, fuerit profana, non autem ecclesiastica, et in ea iuxta sacrorum canonum dispositionem laicus, ut praefertur eligendus, iudex competens existat.

§ 13. Quae omnia et singula in praesenti constitutione contenta Sanctitas sua voluit inviolabiliter observari, decernens sic in iis ceterisque omnibus praemissis per quoscumque, etc., etiam sacri palatii apostolici auditores, nec non S. R. E. cardinales (sublati, etc.) iudicari, etc., nec non irritum et inane, etc.

§ 14. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac litteris conservatoriis, quas omnes ad formam praesentis constitutionis reduxit, in favorem quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium quam non Mendicantium, militiarum, etiam sancti Ioannis Hierosolimitani, congregationum, societatum, aut cuiusvis alterius instituti etiam necessario exprimendi, collegiorum, capitulorum, ecclesiarum, monasteriorum, ac piorum quorumcumque, tam secularium quam regularium, locorum, necnon illorum (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis) statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, etiam ex causa et titulo oneroso, indultis et litteris apostolicis, etiam maximis, seu bulla aurea, aut alias nuncupatis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus, etiam motu proprio, et ex certa scientia, ac de apostolica potestatis plenitudine, aut alias quomodolibet, etiam per viam communicationis seu extensionis concessis, et iteratis vicibus approbatis et innovatis (etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque tenoribus et formis specialis et

Observan-
tiam praemia-
sorum praecipit
cum decreto ir-
ritanti.

Contrariis qui-
buscumque ple-
nissime derogat.

individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita et observata, inserti forent, praesentibus pro expressis habens), quibus¹, quoad ea quae praesentibus adversantur, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogavit, ceterisque contrariis quibuscumque.

Hanc legem
in locis solitis
et in cancella-
ria publicari et
in illius quin-
terno describi
mandat.

§ 15. Ceterum, ut praesens constitutio facilius omnibus innotescat, Sanctitas sua voluit et mandavit, ut non solum in cancellaria apostolica, sed etiam ad valvas basilicae Principis apostolorum de Urbe, et in acie campi Florae publicetur, illiusque exempla in iisdem locis affixa dimittantur, ac in quinterno cancellariae inter constitutiones perpetuas describatur et adnotetur.

Papae suscri-
ptio.

Publicatio in
cancellaria die
xx septembris
mdcxxi.

Placet publicetur et describatur A.
Lecta et publicata fuit supradicta constitutio in cancellaria apostolica ab altero ex reverendis PP. DD. maioris praesidentiae abbreviatoribus, die xx mensis septembris, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, pontificatus vero praelibati Sanctissimi Domini Nostri D. Gregorii Papae XV anno 1.

Descriptio in
illius quinterno.

Et postmodum die et anno supradictis in quinterno eiusdem cancellariae inter alias constitutiones apostolicas descripta et adnotata fuit.

NICOLAUS URSINUS PROCUSTOS.

Publicatio in
Urbe die xx sep-
tembris mdcxxi
Pontificatus an-
no 1.

In Dei nomine Amen. Anno a Nativitate Domini nostri Iesu Christi MDCXXI, indictione quarta, die vero xx septembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri Gregorii divina providentia Papae XV, Pontificatus sui anno 1, retrospectiva constitutio apostolica

¹ Vox quibus ante parenth. ponenda (R. T.).

lica affixa ac publicata fuit in valvis basilicae Principis apostolorum de Urbe, et in acie campi Florae per me Augustinum Braccherium apostolicum cursorem.

OCTAVIUS SPADA Magister Cursorum.

Sequitur quoddam dubium super ista Constitutione exortum, cum sua declaratione.

In Constitutione de conservatoribus edita a sacrae memoriae Gregorio XV, ex sententia sacrae Congregationis Concilii, inter cetera statutum est, ut coram conservatoribus regulares conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire aut trahere non possint, ita ut memorati conservatores in causis, in quibus regulares et alii actores fuerint, nullam prorsus iurisdictionem habeant, sed in iis tantum, in quibus rei extiterint.

Dubium.

Dubitatur nunc, an per haec verba sublata sit facultas, quam habent conservatores, defendendi regulares, et alios a manifestis iniuriis et violentiis, quae illis de facto inferuntur, dum a suis possessionibus deiciuntur, et propriis bonis uti ac frui impediuntur.

Sacra congregatio cardinalium Concilii Tridentini interpretum censuit eiusmodi verbis minime sublata fuisse facultatem quam habent conservatores defendendi regulares a manifestis iniuriis ac violentiis, dummodo observent formam praescriptam a constitutionibus Innocentii IV, et Bonifacii VIII relatis in cap. 1, et in fin. *De offic. deleg.* in VI.

Resolutio
die 1 Julii.

C. Card. DE TORRES.

PROSPER FAGNANUS S. Congr. Secr.

XXXIV.

Ecclesiasticis regni Siciliae permittitur ut nonnullas pecunias loco donativo regi Philippo IV offerant¹

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo
Hispaniarum regi catholico
Gregorius Papa XV.

Charissime in Christo fili noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

Ecclesiastici
regni Siciliae
quandam pecu-
niam regi offe-
runt, donandas
si Sedis Aposto-
licae consensu
accesserit.

§ 1. Exponi nobis nuper fecisti, quod, cum nuper dilecti filii tres hominum Status, seu tria brachia, ecclesiasticum, militare et demaniale nuncupata regni Siciliae ultra pharum, cuius tu rex existis, quibusdam rationalibus de causis animos eorum moventibus, de offerendo tibi, ac dilecto filio nobili viro Francisco de Castro duci Taurisani eiusdem regni proregi, certas pecuniarum summas, donativa nuncupatas, sub certis terminis et modo et formâ exigendas, inter se tractaverint; venerabiles fratres archiepiscopi, episcopi, ac dilecti filii archimandrita et aliae personae ecclesiasticae dicti regni certam ratam sponte suâ obtulerunt et dare statuerunt in parlamenti ordinariis habitis de anno praesenti, ipsique archiepiscopi, episcopi et archimandrita, ac aliae ecclesiasticae personae eorum ratam huiusmodi, accedente ad hoc nostro et Apostolicae Sedis beneplacito, persolvere obtulerunt, et forsân etiam persolverunt.

Philippus rex
pro huiusmodi
consensu sup-
plicat.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ex eo quod per Lateranense concilium novissime celebratum, diversasque alias canonicas sanctiones, sub certis censuris et poenis caveatur expresse, ne reges, principes et alii potentatus ab archiepiscopis, episcopis, abbatibus et aliis personis ecclesiasticis, etiam sponte offerentibus, aliquam pecuniarum summam sive subventionem recipiant, maiestas tua ac tui illius regni ministri necnon dictus Franciscus prorex dubitetis ratam praedictam recipiendo censuras et poenas praedictas incurrere, et forsân incurrisse, et nobis propterea humiliter supplicari feceris, pro tuac et dictorum ministrorum et Francisci proregis conscientiae quiete,

quatenus praemissis nostram et huius sanctae Sedis auctoritatem interponere dignaremur:

§ 3. Nos, huiusmodi supplicationibus inclinati, oblationi, et forsân praestationi, necnon solutioni per archiepiscopos, episcopos et archimandritam, ac alias ecclesiasticas personas factis, pro hac vice tantum, nostram et Sedis praedictae auctoritatem interponimus per praesentes. Et nihilominus archiepiscopis, episcopis et archimandritae, et aliis ecclesiasticis personis praedictis, ut ratam huiusmodi, per eos, ut praefertur, oblatam et promissam persolvere, ac maiestas tua, et tui ministri, dictusque Franciscus prorex can petere et recipere absque conscientiae scrupulo, seu censurarum et poenarum praedictarum incursu, libere et licite valeant, concedimus et indulgemus: ipsosque archiepiscopos, episcopos et archimandritam, ac alias personas ecclesiasticas et earum singulas, quatenus ipsi dictam ratam iam promiserint, aut solverint, necnon eandem maiestatem tuam, et tuos ministros, ac Franciscum proregem praedictum, si eandem ratam iam perceperint, ab omnibus et singulis censuris et poenis propterea quomodolibet incursis, eadem auctoritate absolvimus, et absolutos fore censemus et declaramus.

§ 4. Decernentes, quod omnes et singuli pensionarii, seu ii, quibus, loco pensionum, fructus in totum vel in partem reservati existant, cuiuscumque dignitatis vel conditionis sint (exceptis tamen S. R. E. cardinalibus) ad huiusmodi ratae solutionem in omnibus et per omnia, perinde ac si nominatim ratam eandem se soluturos obtulissent (clausulis et decretis in litteris apostolicis reservationum pensionum et fructuum huiusmodi etiam consistorialiter apposis, etiam quod dictae pensiones ab omni decimâ, subsidio etiam charitativo, ac quovis alio onere, iam or-

Praestat Pon-
tifice.

Ac in huiusmodi subsidio pensionarios quique vult comprehendendi.

dinario quam extraordinario, quavis auctoritate, etiam pro expeditione, tam offensivâ quam defensivâ, contra Turcas et alios infideles, ac reipublicae christianae ab illorum conatibus defensione, seu inexcogitabili causâ a Romano Pontifice pro tempore existente, etiam ad imperatorum, regum, ducum et aliorum instantiam, illorumque contemplatione et intuitu, etiam motu proprio et ex certâ scientiâ impositis et imponendis, aut aliâs qualitercumque, exemptae sint, nequaquam obstantibus¹) teneantur et efficaciter obstricti sint; ipsique archiepiscopi, episcopi, archimandrita et aliae personae, quarum ecclesiae, monasteria, et alia beneficia ecclesiastica annuis pensionibus auctoritate apostolicâ assignatis gravata et onerata sunt, ratam pensionarium huiusmodi, seu eorum quibus fructus huiusmodi sunt reservati, solvere², et illud, quod pro ipsis pensionariis, seu iis quibus fructus huiusmodi sunt reservati, vere et realiter, ac quacumque fictione cessante, persolverint, suâ propriâ auctoritate postmodum penes se retinere possint, nec propterea sententias, censuras et poenas in eisdem pensionum reservationibus contentas incurrant.

Contraria tollit.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum, monasteriorum et beneficiorum huiusmodi (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, immunitatibus, etiam in corpore iuris clausis, ac litteris apostolicis quibusvis generaliter vel specialiter concessis, necnon litteris reservationum, pensionum et fructuum huiusmodi, ac quibusvis obligationibus, etiam in formâ camerae, etiam cum iuramento

et censuris et mandatis exequutivis susceptione¹ vel aliâs desuper factis (etiâsi de illis, eorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum mentio seu quaevis alia expressio habenda sit, et in eis caveatur expresse, quod per huiusmodi clausulas generales, etiam mentionem specialem importantes, eis derogatum esse non censeatur, aut derogari non videatur nisi certis modo et formâ in illis expressis plene observatis); quibus omnibus, eorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ceterum volentes providere, ne pauperes ecclesiastici ad contributionem huiusmodi graventur, Franciscum proregem praedictum hortamur attente, ac in virtute sanctae obedientiae illi mandamus, quatenus pauperes ecclesiasticos, qui in redditibus annuis nihil, aut parum etiam usque ad valorem decem unciarum, scuta vigintiquinque monetâe illius regni constituentium, inclusive habent, ad contributionem praedictam per quoscumque, quavis auctoritate fungentes, cogi aut compelli nullo modo permittat.

Pauperes ecclesiasticos gravi vetat.

§ 7. Volumusque, quod exactio pecuniarum huiusmodi contra personas ecclesiasticas per personas etiam ecclesiasticas a dictâ maiestate tuâ seu dicto Francisco prorege deputandas fieri debeat, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis: quod si secus in aliquo praemissorum factum fuerit, qui contravenerint, in poenas et censuras incurrant, perinde ac si praesentes litterae non emanassent.

§ 8. Praeterea volumus, praesentium transumptis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in

Pecuniasque per ecclesiasticos exacti iubet.

Itaque ut uno-
que transumptis
idem adhiberi.

¹ Contra rationem syntaxis edit. Main. legit *obstare* (B. T.).

² Subintelligo *teneantur* (B. T.).

¹ Nescio an legendum *mandati exequutivi susceptione* (B. T.).

² Edit. Main. legit *litteras* (B. T.).

dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fidem in iudicio et extra in omnibus et per omnia adhiberi, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIII septembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 23 septembris 1621, pontif. an. I.

XXXV.

Praevia confirmatione litterarum Pauli Papae V, quibus canonissis ecclesiae sancti Petri oppidi Romaricomontis, nullius seu Tullensis dioecesis, facultas conceditur monasticam emittendi professionem, statuitur, ut canonicatus et dignitates, quas imposterum vacare contigerit, iis, quae professionem emisere, conferantur¹.

Gregorius Papa XV,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Alias a felicis recordationis Paulo Papa V praedecessore nostro emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet:

Paulus Papa V, ad perpetuam rei memoriam. Cum, sicut accepimus (dum coram dilectis filiis nostris Ioanne Garzia sanctorum Quatuor Coronatorum Milino, Marcello sancti Alexii Senensi, ac Horatio sancti Salvatoris in Lauro titularum S. R. E. presbyteris cardinalibus Lancelotto nuncupatis a nobis deputatis, super statu et qualitate ecclesiae sancti Petri oppidi Romaricomontis nullius seu Tullensis dioecesis, quae nobis et Apostolicae Sedi immediate subiecta existit, et cuius, ut asseritur, abbatissa dumtaxat Ordinem sancti Benedicti profiteri consuevit, discutitur), interim contingere possit, ut aliqua dictae ecclesiae canonissae pro religionis zelo professionem huiusmodi etiam

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

emittere cupiant; propterea nos, laudabili illarum desiderio, quantum cum Domino possumus, benigne consulere volentes, motu proprio, et ex certa scientia ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnibus et singulis dictae ecclesiae canonissis nunc et pro tempore existentibus, quae dictum Ordinem profiteri voluerint, ut professionem, quam abbatissa huiusmodi emittere solet, in eiusdem abbatissae manibus (ita tamen ut in loco debito et convenienti clausurâ munito eandem clausuram iuxta formam Constitutionis felicis recordationis Pii Papae V praedecessoris nostri super clausurâ monialium editae observent) expresse emittere libere et licite possint et valeant, tenore praesentium, concedimus et indulgemus. Declarantes omnes et singulas sic professas omnium praerogativarum, ceterorumque iurium, quibus gaudent et potiuntur, vel gaudere et potiri possent in futurum, gavisuras et potituras sine aliqua diminutione. Et nihilominus abbatissae, atque iis omnibus, quae realiter et cum effectu professionem, ut supra, emisere, omnes et quascunque indulgentias, gratias, indulta et privilegia religiosi sub dicti sancti Benedicti regula viventibus a nobis, vel quibuscunque Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, in genere vel in specie, concessa, motu simili concedimus et indulgemus. Volumus autem, ut per praesentes litteras dictae ecclesiae status nullatenus immutatus vel in aliquo alteratus censeatur. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae ecclesiae (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem ecclesiae, illiusque abbatissae et canonissis praedictis, sub quibuscunque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam dero-

gatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâs, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscunque. Per praesentes autem non intendimus statum dictae ecclesiae in aliquo approbare¹.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVI martii MDCXXVIII, pontificatus nostri anno XIII.

Confirmatis huiusmodi litteris, Gregorius decernit, canonicatus aliasque dignitates vacaturas iis, quae professionem emisere, esse conferendas.

§ 2. Nos autem, qui pium canonissarum dictae ecclesiae desiderium, quantum cum Domino possumus, promovere cupimus, easdem canonissas specialibus favoribus prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innovatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, ex voto dilectorum filiorum nostrorum Ioannis Garziae Ss. Quatuor Coronatorum Milini, Fabritii sancti Augustini Veralli, ac Francisci sancti Matthaei in Merulana titularum presbyterorum cardinalium Sacraei nuncupatorum, praedictas litteras et omnia et singula in illis contenta approbantes, illisque in suâ firmitate et robore

¹ Vile annon foret legendum potius *alterare* vel *immutare* (H. T.).

remanentibus, ut de cetero quotiescunque abbatissatum, decanatum, sacristiam, celerariam, eleemosynariam, ac thesaurariam dictae ecclesiae, aut illarum aliquam, per cessum vel decessum, aut aliâs quomodolibet, vacare contigerit, si tunc aliqua seu aliqua canonissae eiusdem ecclesiae, iuxta dictarum litterarum formam, Ordinem praedictum professae, et quibus aliquod canonicum non obstitit impedimentum, reperiantur, dignitates praedictae, ut supra vacantes, nulli alteri, quam canonissis Ordinem huiusmodi professis per nos aut successores nostros Romanos Pontifices, nec non quoscunque alios collatores, conferri valeant, aut de illis sic vacantibus provideri possit, et aliter factae de illis aut illarum aliqua electiones, provisiones et dispositiones nullius sint roboris vel momenti, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, decernimus et declaramus.

§ 3. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Paulus praedecessor in suis litteris praedictis voluit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscunque.

§ 4. Per praesentes autem non intendimus statum dictae ecclesiae in aliquo approbare.

Datum Tusculi, sub annulo Piscatoris, die ultimâ septembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 30 septembris 1621, pontif. an. I.

XXXVI.

Religiosis Societatis Iesu indultum conceditur officium recitandi ac missam celebrandi de communi Confessoris non Pontificis die XXI iunii de beato Aloysio Gonzaga.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

In Sede Principis apostolorum, nullis licet nostris suffragantibus meritis, a Do-

Exordium.

mino constituti, piis fidelium votis, quibus virtutum Dominus in servis suis honorificetur¹, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis.

Ad praesentem Societatis Iesu.

§ 1. Sane, pro parte dilectorum filiorum praepositi generalis ac presbyterorum Societatis Iesu nobis nuper expositum fuit, quod ipsi, pro eo quem erga beatum Aloysium Gonzagam, eiusdem Societatis, dum vixit, religiosum, gerunt devotionis affectum, officium et missam de eo, ut infra, recitari posse summopere desiderant; quare nobis humiliter supplicari fecerunt, ut eorum votis huiusmodi annuere de benignitate apostolicâ dignemur.

Concedit religio-
sae di-
rectae
Societatis
offi-
cium et missam
de beato Aloy-
sio Gonzaga cele-
bre.

§ 2. Nos igitur, praepositum generalem ac presbyteros praedictos specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum consilio, ut de dicto beato Aloysio Gonzaga die XXI iunii, quo ex hac vitâ migravit ad caelum, ab omnibus eiusdem Societatis religiosi-ubique terrarum existentibus iuxta rubricas breviarii et missalis romani de communi Confessoris non Pontificis officium recitari et missa celebrari respective libere et licite valeat, necnon etiam confluentibus ad eorundem religiosorum ecclesias missam in illis de eodem beato Aloysio Gonzaga, ut supra, celebrare liceat, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo concedimus et indulgemus.

¹ Cherub. de more legit honorificatur (n. T.).

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§ 4. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, secretarii ipsius Societatis vel notarii publici manu subscriptis, et personae alicuius in dignitate ecclesiasticâ constitutae vel pro tempore existentis praepositi aut vicarii generalis eiusdem Societatis sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud ubique locorum adhibeatur, quae praescriptis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis credi mandatur.

Datum Tusculi, sub annulo Piscatoris, die II octobris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 2 octobris 1621, pontif. an. I.

XXXVII.

Suppressio et extinctio parochialis ecclesiae sanctae Caeciliae de Urbe in Monte Iordano, cum animarum curae translatione ad ecclesias circumpositas, et ex eius proventibus duorum canonicatum in ecclesiâ sancti Laurentii in Damaso erectione; ac eiusdem reductio ad profanos usus; nec non eiusdem concessio Congregationi Oratorii Urbis pro ampliori sacristiae ac oratorii aedificatione, et propriae domus dilatione.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuum rei memoriam.

Dilecto filio nostro in Urbe eiusque districtu vicario in spiritualibus generali, salutem et apostolicam benedictionem.

Cum ad uberes fructus, quos presbyteri Congregationis Oratorii in agro mi-

Exordium.

Oratorii Congregationem a sancto Philippo Nerio institutam approbavit Greg. XIII, eique concessit parochialem ecclesiam beatæ Mariæ in Vallicella de Urbe, in Const. CLXXXVI Copiosus, tom. VIII, pag. 541 illiusque instituti regulas approbavit Paulus V ut supra Const. CXCV, pag. 36 huius tomii.

litantis Ecclesiae producere non desistunt, nostrae considerationis dirigimus intuitum, dignum ducimus, ut ea, quae pro dictae Congregationis, illiusque domorum et oratoriorum ornatu et usibus necessaria esse noscuntur, favorabiliter concedamus, et aliâs desuper nostri officii partes, etiam per concessionem ecclesiarum, interponamus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire.

Praesentem Congregationis Oratorii pro facultate propriam aedem dilata-

§ 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum praepositi et presbyterorum Congregationis Oratorii, in ecclesiâ beatæ Mariæ Virginis et sancti Gregorii in Vallicella de Urbe dudum a beato Philippo Nerio fundatae, petitio continebat, quod ipse praepositus et presbyteri, amplioris loci spatio pro eorum oratorii, sacristiae, et etiam propriae domus dilatatione aut novâ constructione indigentes, in vim facultatis a felicis recordationis Paulo Papa V praedecessore nostro eis concessae, omnes fere domos in utrâque insula, maiori videlicet et minori, Montis Iordani intus plateam dicti montis et ecclesiam praedictam sitas, magnâ eorum impensâ emerunt, et alias in ipsis insulis per eos nondum emptas domos vigore eiusdem facultatis emere, ibique amplam aedificationem, eorum usibus et necessitatibus congruentem, quamprimum facere proposuerunt. Cum autem, sicut eadem petitio subiungebat, in dicto situ parochialis ecclesia sanctae Caeciliae posita, et a tribus partibus seu lateribus ab eisdem domibus, hinc inde, circumsepta reperiatur, et eapropter dictae aedificationis operi et ornatui haud parum incommodum et impedimentum allatum sit, huicque incommodo et impedimento aliâs, quam per dictae ecclesiae sanctae Caeciliae demolitionem provideri non possit; ipsa autem fonte baptismali careat, et in suis structuris satis angusta, et cura animarum illi imminens non valde nu-

merosa existat; curaque huiusmodi ad alias parochiales ecclesias circumvicinas transferri, et ab earum rectoribus commode exerceri possit: pro parte praepositi et presbyterorum huiusmodi nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

§ 2. Nos igitur (qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annum valorem etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret; idemque servaretur in quibusvis dismembrationibus, concessionibus et applicationibus de quibuscumque fructibus et bonis ecclesiasticis praedictis), praepositum, eiusque ac presbyterorum huiusmodi singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, necnon aliarum concessionum et assignationum praefatae Congregationi haecenus quomodolibet factarum tenores praesentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, circumspectioni tuae per apostolica scripta mandamus, quatenus, vocatis qui fuerint evocandi, te de praemissis diligenter informes, et, si per informationem eandem ita esse reperiis, a dictâ ecclesiâ sanctae Caeciliae, quae ab ecclesiâ sancti Laurentii in Damaso de dictâ Urbe tamquam eius matrice dependet, et quam dilectus filius Angelus Baldus ipsius ecclesiae sanctae Caeciliae rector ad praesens obtinet (cuiusque fructus, redditus et proventus centum et viginti ducatorum auri de camera, secundum communem aestimationem, valorem annum non excedunt, ut asseritur),

Gregorius mandat cardinali vicario, ut ab ecclesiâ sanctae Caeciliae animarum curam, proprietates, fructus, cum consensu diaconi cardinalis sancti Laurentii in Damaso, abdicet, separet, ac dismembrat.

ex nunc prout ex tunc, et e contra, postquam illa per cessum, etiam permutationis causa, etiam in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis, vel decessum, seu privationem vel amissionem aliam quamcumque, aut religionis ingressum dicti Angeli, seu alias quovis modo, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus nobis et eidem Romano Pontifici pro tempore existenti, Sedique praefatae, per quascumque constitutiones apostolicas, aut cancellariae apostolicae regulas editas et edendas, nunc et pro tempore reservatis, aut collatoribus ordinariis, etiam per easdem, vel quasvis alias constitutiones aut regulas, seu litteras alternatarum, vel alia privilegia indulta hactenus concessis et imposterum concedendis, aut iure ordinario vel alias competentibus, vacare contigerit, seu si in aliquo ex praemissis, vel alio quovis modo, et ex alteriuscuiuscumque personâ, seu per liberam resignationem dicti Angeli vel cuiusvis alterius de illâ in Romanâ Curia aut extra eam etiam coram notario publico et testibus sponte factam, aut constitutionem piaae memoriae Ioannis Papae XXII etiam praedecessoris nostri, quae incipit *Execrabilis*, vel assequutionem alterius beneficii ecclesiastici, quavis auctoritate collativâ¹, et etiam si tanto tempore vacaverit, quod eius collatio, iuxta Lateranensis statuta concilii, ad Sedem praedictam legitime devoluta, ipsaque ecclesia sanctae Caeciliae dispositioni apostolicae specialiter vel generaliter reservata existat, et super eâ inter aliquos lis, cuius statum etiam praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, omnimodam animarum dilectorum filiorum illius parochianorum curam, illaque iura, officia et onera parochialia universa, et illorum exercitium, necnon etiam omnia et singula illius proprietates, fructus, redditus et proventus,

¹ Alibi solet legi *collati* (R. T.).

iura, obventiones et emolumenta quaecumque, in quibusvis rebus consistentia, et undecumque provenientia, de consensu dilecti filii nostri Alexandri sancti Laurentii in Damaso diaconi cardinalis de Montealto nuncupati¹, sine tamen aliquo dicti Angeli praeiudicio, praesertim quoad universa iura parochialia ipsius ecclesiae sanctae Caeciliae, liberamque et omnimodam tam illius quam bonorum eiusdem administrationem, quae praefato Angelo, quoad vixerit et eandem ecclesiam sanctae Caeciliae obtinuerit, plene cedere et competere valeant, auctoritate nostrâ perpetuo abdicet, ac respective separet ac dismembret;

§ 3. Necnon curam, iura, officia et onera parochialia, illorumque exercitium huiusmodi, cum utriusque sexus parochianis praedictis, pro eâ parte videlicet, quae ambas insulas praedictas complectitur, ad dictam ecclesiam beatae Mariae et sancti Gregorii, pro residuo vero ad alias parochiales ecclesias circumvicinas, iuxta distributionem a dicto Alexandro cardinali seu pro tempore existente ipsius sancti Laurentii in Damaso diacono cardinali, pro libero et absoluto eius voluntatis arbitrio, faciendam,

§ 4. (Ita quod ipsa ecclesia beatae Mariae et sancti Gregorii, et praedicti moderni ac pro tempore existentes praepositus et presbyteri dictae Congregationis ecclesiam S. Laurentii praedictam ratione parochianorum dictas duas insulas pro tempore incolentium dumtaxat in matricem ad instar aliarum similium ecclesiarum recognoscere, et ad illam perpetuis futuris temporibus in signum recognitionis huiusmodi singulis annis die sabbati hebdomadae sanctae parochum seu alium presbyterum, qui ibi ad olci sancti benedictionem, ut moris est, assistat, mittere teneantur) dictâ auctoritate etiam perpetuo transferas.

¹ Edit. Main. legit *nuncupatis* (R. T.).

Distributionemque on. rum parochialium ecclesiarum circumvicinis arbitrio dicti cardinali sancti Laurentii faciendam iubet.

Ecclesia sancti Laurentii iamquam matris singulis annis, modo hic expressa, recognoscenda.

Necnon duos canonicatus ad instar aliorum canonicatum in dicta ecclesia sancti Laurentii cum consensu capituli, ac duas praebendas sacerdotales erigat et instituat.

Cum dote assignatione hic descripta.

Facultatem quoque concedat dicti sancti Laurentii diacono cardinali ut omnes missas, preces, orationes et alia suffragia quaecumque in dicta ecclesia sanctae Caeciliae quomodolibet fundata ad alias ecclesias sibi benevisas transferat.

§ 5. Ac in dictâ ecclesiâ sancti Laurentii duos canonicatus et duas praebendas sacerdotales pro totidem canonicis, qui apud eandem ecclesiam sancti Laurentii personaliter residere, ac stallum in choro, locumque et vocem in capitulo habere, ac omnibus et singulis privilegiis, quibus eiusdem ecclesiae sancti Laurentii canonici utuntur, similiter uti possint et valeant, de consensu dictorum filiorum capituli praedictae ecclesiae sancti Laurentii, dictâ auctoritate erigas et instituas¹;

§ 6. Illisque sic erectis et institutis, pro illorum dote ac illos pro tempore obtinentium substantiatione, omnia et singula dictae parochialis ecclesiae sanctae Caeciliae proprietates, fructus, redditus et proventus, bona, canones, census et alia quaecumque (non tamen emolumenta ex exercitio curae animarum provenientia, et exceptis tot bonis stabilibus seu legatis pro celebratione infrascriptarum missarum et anniversariorum eidem ecclesiae sanctae Caeciliae, seu ipsius rectori, factis seu relictis, ex quibus centum scuta monetae annuatim percipi possint, quae ecclesiis, ad quas missas et anniversaria infrascripta transferri contigerit, applicari debent), auctoritate praedictâ applices et appropries.

§ 7. Ceterum, quia, ut asseritur, in dictâ ecclesiâ sanctae Caeciliae septingentae missae, vel forsitan plures, celebrandae a diversis fidelibus fundatae reperiuntur, eidem Alexandro, seu pro tempore existenti sancti Laurentii in Damaso diacono cardinali, tam missas huiusmodi, cuiuscumque numeri illae existant, et etiamsi aliquae earum in cantu celebrari debeant, quam omnia et quaecumque anniversaria, orationes, preces et alia suffragia in eadem ecclesiâ sanctae Caeciliae hactenus quomodolibet fundata, ad quaslibet alias ecclesias sibi benevisas transferendi, et illis

¹ Edit. Main. legit *institutas* (R. T.).

pro arbitrio suo applicandi, dummodo tamen piaae ipsorum fundatorum dispositiones inde in aliquo non laedantur, licentiam et facultatem impertiaris.

§ 8. Porro ipsam ecclesiam sanctae Caeciliae, sic ab huiusmodi curâ, officiis, oneribus et exercitiis parochialibus, missarumque, anniversariorum, precum, orationum et aliorum suffragiorum huiusmodi celebrationibus et recitationibus liberam et exemptam, ac sine bonis et fructibus remanentem, dictae Congregationi (ita quod liceat illius praeposito et presbyteris praedictis, nunc et pro tempore existentibus, corporalem, realem et actualem possessionem ipsius ecclesiae sanctae Caeciliae apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, cuiusvis licentiâ desuper minime requisitâ), de consensu eiusdem Alexandri cardinalis, itidem eadem auctoritate similiter perpetuo concedas et assignes.

§ 9. Postremo autem tibi et pro tempore existenti dictae Urbis vicario (quotiescumque et quandocumque post factum abdicationi, dismembrationi, concessioni et assignationi, aliisque praemissis locum a praeposito et presbyteris dictae Congregationis desuper requisiti fueritis) ipsam ecclesiam sanctae Caeciliae (extractis tamen prius ex eâ omnibus defunctorum ibi sepulcorum ossibus et corporibus, iisdemque ad dictam ecclesiam beatae Mariae et sancti Gregorii translatis, et in eâ decenter reconditis), servatis de iure servandis, profanandi, et ad profanos, non tamen sordidos, usus reducendi;

§ 10. Praeposito vero et presbyteris eisdem illam sic profanatam demolendi, et ligna, lapides, aliaque rudera et materialia inde provenientia in novas aedificationes praedictas, aut alios quoscumque eorum usus convertendi, et in et super solo seu situ ipsius ecclesiae sanctae Caeciliae, sic profanatae et demolitae, fabricari faciendi:

Ipsamque ecclesiam sanctae Caeciliae ab omnibus oneribus liberam, ac sine bonis, dictae Congregationis clericis concedat et assignet.

Cardinali vicario licentiam tribuit dictam ecclesiam sanctae Caeciliae (sublatis prius de uxoribus ossibus, ac in ecclesiam sanctae Mariae et sancti Gregorii collatis) profanandi.

Et clericis praedictis eam demolendi, ac de novo aedificandi.

Com. onere
origendi in ora-
torio affatam
ius sub invocan-
tione sanctae
Caeciliae et an-
th. Philippi Ne-
rii.

Clausulas praeservativas hu-
ius Constitutionis.

Decretum ir-
rilans.

§ 11. (Cum hoc tamen, quod, in si-
gnum profanatae et demolitae ecclesiae
huiusmodi, in oratorio, per dictam Con-
gregationem de novo construendo, altare
maius in honorem et sub invocatione san-
ctae Caeciliae ac beati Philippi Nerii fieri
et illius icone imago eiusdem S. Caeciliae
a parte dextra collocari debeat) licentiam
pariter et¹ facultatem eadem auctoritate,
tenore praesentium, tribuimus et imper-
timur.

§ 12. Decernentes, praesentes litteras
sub quibusvis similium vel dissimilium gra-
tiarum revocationibus, suspensionibus, li-
mitationibus aut aliis contrariis dispositio-
nibus, etiam per nos, seu alios Romanos
Pontifices successores nostros, sub qui-
buscumque verborum expressionibus et
formis, ac cum quibusvis clausulis, de-
cretis, etiam motu proprio, et ex certâ
scientiâ, ac de apostolicae potestatis ple-
nitudine, pro tempore quomodolibet factis,
minime comprehendî, sed semper ab illis
excipi, et, quoties illae emanabunt, toties
in pristinum, et eum, in quo antea quo-
modolibet erant, statum restitutas, repo-
sitas et plenarie reintegratas, ac de novo,
etiam sub quacumque posteriori datâ per
praepositum et presbyteros eiusdem Con-
gregationis quandocumque eligendâ, con-
cessas, ac semper et perpetuo validas et
efficaces esse et fore, suosque plenarios
et integros effectus sortiri et obtinere, ac
ab omnibus, ad quos nunc quomodolibet
spectat et spectare poterit in futurum,
perpetuo firmiter et inviolabiliter obser-
vari et adimpleri;

§ 13. Sicque per quoscumque iudices
ordinarios vel delegatos, etiam causas
palatii apostolici auditores, ac eiusdem
sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, et
de latere legatos et vice legatos, dictaeque
Sedis nuncios, iudicari et definiri debere,

¹ Coniunct. et nos addimus (R. T.).

² Etiam hic addimus particulam et (R. T.).

necnon irritum et inane quidquid secus
super his a quoquam quavis auctoritate
se. enter vel ignoranter contigerit attentari.

§ 14. Non obstantibus priori voluntate
nostrâ et singulis praemissis, ac Latera-
nensis Concilii novissime celebrati uniones
perpetuas, nisi in casibus a iure permissis,
fieri prohibentis¹, aliisque apostolicis, ac
in provincialibus, synodalibus, et univer-
salibus conciliis editis, specialibus vel
generalibus, constitutionibus et ordinatio-
nibus, dictaeque ecclesiae sanctae Caeci-
liae, ac missarum orationum, precum, et
suffragiorum huiusmodi foundationibus,
eiusdemque Urbis, quatenus opus sit (iu-
ramento, confirmatione apostolicâ, vel
quavis firmitate alia roboratis) statutis
et consuetudinibus, ceeterisque contrariis
quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctam Mariam
Maiorem, anno Incarnationis Dominicae
MDCXXI, septimo kalendas novembris, pon-
tificatus nostri anno I.

Dat. die 26 octobris 1621, pontif. an. I.

XXXVIII.

*Confirmatio decreti sacrae congregatio-
nis episcoporum et regularium pro ele-
vatione Congregationis Presbyterorum
Matris Dei ad statum Religionis cum
tribus votis solemnibus².*

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

In supremo apostolatus solio, meritis
licet imparibus, divinâ dispositione con-
stituti, ad ea vigilantiae nostrae partes
libenter interponimus, per quae piae prae-
sbyterorum congregationes in Ecclesia Dei,
ad illius laudem et gloriam provide san-

¹ Edit. Main. legit prohibentes (R. T.).

² Tum edit. Main. tum edit. Cherub. ad marg.
notant 1 octobris, cum tamen in textu legerint
VII kal. novembris (R. T.).

³ Ex Regest. in Secret. Brev.

Contrarium
abrogatio.

Procerum.

cteque institutae, in perseverantiâ lauda-
bilitum operum incitentur, ac maioribus
in dies proficiant incrementis.

Instante re-
tore generali,

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius
Iosephus Matrai rector generalis Congre-
gationis presbyterorum Matris Dei de Urbe
nobis nuper exponi fecit, presbyteri eius-
dem Congregationis tria simplicia pauper-
tatis, scilicet, castitatis, et obedientiae vota
emittant; cumque perfectioris vitae studio
ducti simplicia vota praefata per nos so-
lemnina declarari nobis humiliter suppli-
cassent, venerabiles fratres nostri sanctae
Romanae Ecclesiae cardinales negociis epi-
scoporum et regularium praepositi, quibus
negocium huiusmodi mature examinan-
dum, et nobis referendum commisimus,
praefatam Congregationem nuncupatam
Matris Dei, olim Lucae primitus erectam
et in ecclesiâ sanctae Mariae in Porticu de
Urbe modo degentem, iuxta constitutiones
suas, aliâs per bonae memoriae Caesarem
cardinalem Baronium visas, et ab ipso de
ordine felicitis recordationis Clementis Pa-
pae VIII praedecessoris nostri probatas, et
deinde per recolendae memoriae Paulum
Papam V, etiam praedecessorem nostrum,
instauratas, in religionem trium votorum
solemnium approbâri posse censuerint,
prout in decreto desuper sub die XXXI
augusti proxime praeteriti facto dicitur
contineri:

Decretum hu-
iusmodi confir-
mat Pontifex.

§ 2. Nos, piis Iosephi et presbyterorum
praefatorum votis huiusmodi, quantum
cum Domino possumus, benigne annuere,
eosque specialibus favoribus et gratiis
prosequi volentes, et eorum singulares
personas a quibusvis excommunicationis,
suspensionis et interdicti, aliisque eccle-
siasticis sententiis, censuris, et poenis a
iure vel ab homine, quavis occasione vel
causâ latis, si quibus quomodolibet in-
nodatae existunt, ad effectum praesentium
dumtaxat consequendum, harum serie ab-
solventes et absolutas fore censes, sup-

plicationibus eorum nomine nobis super
hoc humiliter porrectis inclinati, decretum
praefatum, auctoritate apostolicâ, tenore
praesentium, approbamus et confirma-
mus, illique¹ perpetuae et inviolabilis
apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac
omnes et singulos tam iuris quam facti
defectus, si qui desuper quomodolibet
intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes, praesentes litteras va-
lidas, firmas et efficaces existere et fore,
suosque plenarios et integros effectus sor-
tiri et obtinere, ac Iosepho et presbyteris
praefatis in omnibus et per omnia plenis-
sime suffragari, et ita per quoscumque
iudices ordinarios et delegatos, etiam cau-
sarum palatii apostolici auditores, iudicari
et definiri debere; ac irritum et inane,
si secus super his a quocumque, quavis
auctoritate, scienter vel ignoranter, conti-
gerit attentari.

§ 4. Non obstantibus apostolicis, ac in
universalibus, provincialibusque, et syno-
dalibus conciliis editis, generalibus vel
specialibus, constitutionibus et ordinatio-
nibus, necnon, quatenus opus sit, dictae
Congregationis (etiam iuramento, confir-
matione apostolicâ, vel quavis firmitate
aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus,
ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maio-
rem, sub annulo Piscatoris, die III novem-
bris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 3 novembris 1621, pontif. anno I.

XXXIX.

*Confirmatio quarundam litterarum apo-
stolicarum et privilegiorum pro col-
legio et universitate studii generalis
civitatis Elborensis, quod ab archiepi-
scopi iurisdictione liberum declaratur².*

¹ Edit. Main. legit illisque (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

Henricus cardinalis Portugalliae, fundator prima collegii Societatis Iesu in Urbe Elborensi.

Studiorum quoque universitatem in eo erigendam curavit.

Cum, sicut accepimus, olim per clarae memoriae Henricum tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyterum, cardinalem tunc infantem Portugalliae nuncupatum, qui postmodum etiam Portugalliae et Algarbiorum rex fuit, felicitis recordationis Pio Papae V praedecessori nostro exposito, quod alias ipse Henricus cardinalis unum collegium sumptuosis aedificiis in civitate Elborensi, cuius tunc archiepiscopus erat, propriis suis sumptibus et expensis pro divini cultus et religionis augmento erexerat et instituerat, illudque dilectis filiis religiosis Societatis Iesu per eos tenendum, regendum et gubernandum concesserat et donaverat; et deinde considerans, quod civitas praedicta una ex insignibus dicti regni et ad universitatem studii generalis manutenda capax et idonea erat, et a civitate Colimbriensi, ubi universitas studiorum generalium vigeat, nimium distabat, ita ut cives eiusdem civitatis Elborensis, alique incolae eius districtus et aliorum circumvicinorum locorum absque longi itineris dispendio litteris incumbere, divinum cultum augere, ac bona quae ex litterarum scientia proveniunt in Dei laudem et honorem adipisci non valeant¹, collegium praedictum in universitatem studii generalis, in qua omnes licitae scientiae² et facultates (praeter medicinam et ius civile, ac tam partem iuris canonici quae ad forum contentiosum pertinet) doceri, legi et interpretari possent, et in qua scientiis seu facultatibus praedictis omnes etiam magisterii et doctoratus gradus, ad instar Colimbriensis et aliarum universitatum regni Portugalliae, rigoroso examine praecedente, ac iuxta earundem universitatum morem, his, qui idonei forent, per rectorem universitatis, vel alias

¹ Aptius legeretur *valerent* (R. T.).

² Edit. Main. legit *licite scientiam* (R. T.).

personas idoneas per eundem Henricum cardinalem deputandas, conferrentur, erigi et institui, illamque et illius curam, regimen et administrationem dilecto filio praeposito generali dictae Societatis et religiosi praedictis, universitatis vero huiusmodi ac scholarium in ea pro tempore existentium iurisdictionem et correctionem, salvis privilegiis ipsius Societatis, sibi, eiusque vicario, quoad viverent, et deinde successoribus suis archiepiscopis Elborensibus, seu similis memoriae Sebastiano Portugalliae et Algarbiorum regi, tunc in humanis agenti, eiusque successoribus, prout idem Henricus cardinalis expedire iudicasset, iuxta providam desuper per eum faciendam ordinationem, perpetuo, apostolica auctoritate, committi, aliaque fieri, statui, concedi, indulgeri, ac decerni obtinuerat;

Et apostolica auctoritate confirmari.

§ 2. Et in eadem expositione subiuncto, quod ipse Henricus cardinalis, de prospero ac felici successu et directione salutari universitatis huiusmodi anxius et sollicitus, re per eum maturius perspecta et considerata, censuerat et iudicaverat eadem universitati, illiusque optato progressui et augmento valde consultum iri, si non solum omnimoda illius cura, regimen et administratio praeposito generali et religiosi praedictis, ut praefertur, verum etiam illius ac scholarium in eadem universitate pro tempore existentium iurdictio et visitatio, quoad ea videlicet quae eorumdem religiosorum constitutionibus non repugnarent, eisdem praeposito generali et religiosi ex tunc in perpetuum committeretur, demandaretur, concederetur et assignaretur, ita quod nec ipse Henricus cardinalis de cetero quoad viveret, si ei placuisset ius sibi competens ex tunc a se abdicare, nec post eius obitum archiepiscopus Elborensis aut Portugalliae rex praedicti, vel alia quaevis persona, in iurisdictione, correctione aut

Obtinuit etiam declarari omnimodam super ea universitate, eiusque membris iurisdictionem ad praepositum generalem Societatis Iesu pertinere.

visitatione praedictis, nullo¹ umquam tempore se valerent intromittere;

Quas omnia Pius Papa rata habuit, nonnulla etiam pecuniaria concedens privilegia.

§ 3. Ac per praedictum Henricum cardinalem eidem Pio praedecessori humiliter supplicato, quatenus eius pio desiderio annuere, ac alias in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaretur; idem Pius praedecessor, illius praecibus tunc annuens, praeposito generali et religiosi praedictis non solum omnimodam curam, regimen et administrationem universitatis praedictae, prout alias illis commissa et concessa erat, verum etiam illius ac scholarium in eadem universitate pro tempore existentium iurisdictionem, correctionem et visitationem, quoad ea videlicet quae eorum constitutionibus non repugnarent, in perpetuum auctoritate praedicta commiserit, concessit, demandaverit et assignaverit, ipsumque Henricum cardinalem, ut praefertur, et, si ei placuisset ius sibi competens a se abdicare, ex tunc de cetero, aut, post eius obitum, Sebastianum et pro tempore existentem Portugalliae et Algarbiorum regem, seu archiepiscopum praedictos, vel aliam quamvis personam, cuiuscumque status, gradus et conditionis existeret, in iurisdictione, correctione, et visitatione praedictis, omnibusque et singulis aliis ad eandem universitatem, illiusque religiosos, scholares, officiales, lectiones in ea perlegendas, aut bona, privilegia, gratias, libertates et exemptiones illorum spectantibus² et pertinentibus se intromittere, aliquam superioritatem, iurisdictionem, correctionem aut visitationem, seu visitandi aut ea regendi ius habere nullatenus posse, sed praemissa omnia ad eosdem praepositum et religiosos plenarie spectare et pertinere debere, nec super illis a praedictis aut quibusvis aliis personis molestari, perturbari aut impediri

¹ Lege potius *ullo*, nam praecessit *nec* (R. T.).

² Ed. Main. legit *spectantia et pertinentia* (R. T.).

posse, etiam perpetuo statuerit et ordina-verit et mandaverit; nihilominus, pro potiori cautela, universitatem seu collegium, illiusque religiosos, officiales, personas, res et bona quaecumque, necnon scholares in ea pro tempore existentes, ab ipsius Henrici cardinalis et Sebastiani regis ac archiepiscopi et successorum praedictorum iurisdictione, correctione et visitatione ex tunc similiter perpetuo exmerit et liberaverit, illaque omnia praepositi et religiosorum praedictorum curae, regimini, administrationi, iurisdictioni, correctioni et visitationi, quoad ea videlicet quae eorum constitutionibus non repugnarent, pariter perpetuo supposuerit, submiserit et subiecerit; sicque per quoscumque commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane decreverit³;

§ 4. Et insuper (quia iurisdictionis civilis et criminalis exercitium eorumdem religiosorum constitutionibus repugnabat, et pro salubri scholarium et eiusdem universitatis directione plurimum expediebat, quod ministri, tam ecclesiastici quam seculares, qui iurisdictionem huiusmodi in civitate Elborensi exercerent, rectoris ipsius universitatis voluntatem etiam circa punitionem scholarium diligenter exquirerent, et generaliter res studiorum, cum ab eorum rectore illis forent commendatae, condigno favore suo prosequerentur) eosdem ministros ut id diligenter ac benigno animo praestarent in Domino hortatus fuerit et rogaverit, ipsisque, ne quempiam ex scholaribus praedictis intra scholas et claustra eiusdem universitatis contra rectoris voluntatem, pro quavis

Repugnante vero regulis Societatis exercitio iurisdictionis civilis et criminalis.

Illud ministris Elborensibus ad placitum tamen rectoris universitatis, exercendum commisit.

³ Edit. Main. legit *decrevit* (R. T.).

causâ civili aut criminali, alioque quocumque praetextu, capere, apprehendere, et ad carceres deducere, aut aliquam vim seu violentiam inferre, sub excommunicationis poenâ, quam contrafacientes eo ipso absque aliâ declaratione incurrerent, inhibuerit;

Sixtus deinde
V universitatis
reitori facultatem
concessit,
si conservato-
rem designandi.

§ 5. Et deinde idem Henricus cardinalis, legitimis, ut asserebat, causis adductus, statuerit, ut scholasticorum clericorum in sacris ordinibus constitutorum, aut beneficiatorum, et in dictâ universitate studentium conservator esset unus ex duobus inquisitoribus haereticae pravitatis in dictâ civitate Elborensi deputatis, aut protector Elborensis, quem scilicet nominasset ipsius universitatis rector; et successive, pro parte dilectorum filiorum rectoris collegii et universitatis huiusmodi ac provincialis eiusdem societatis in dicto regno, piae memoriae Sixto Papae etiam V, similiter praedecessori nostro, etiam exposito, quod idem Henricus cardinalis, qui antea collegium et universitatem huiusmodi fundaverat, illaque nec non eorum collegiales et scholares tam ecclesiasticos quam seculares ab huiusmodi iurisdictione et superioritate pro tempore existentis archiepiscopi Elborensis per dictum Pium praedecessorem perpetuo eximi obtinuerat, pro tempore existentem officialem Elborensem sive alterum ex inquisitoribus praedictis, quem rector universitatis huiusmodi pro tempore duxisset eligendum seu nominandum, in conservatorem ecclesiasticum collegialium et scholarium collegii et universitatis huiusmodi qui sacris ordinibus initiati seu beneficiati essent, sufficienti ad id a Sede Apostolicâ facultate suffultus, constituerat, ordina-verat et deputaverat, et ordinationis et deputationis huiusmodi vigore diversi conservatores ecclesiastici a rectoribus collegii et universitatis praedictorum ceteris nominati fuerant, conveniens tamen

non erat, ut collegii et universitatis ac collegialium nec non scholarium praedictorum, a iurisdictione dicti archiepiscopi exemptorum, ipsius archiepiscopi officialis conservator existeret, cum etiam ratione exemptionis praedictae possent inter archiepiscopum et exemptos praedictos aliquae differentiae verisimiliter exoriri, dicti vero inquisitores aliis praepediti negotiis ad ea, quae erant collegii et universitatis huiusmodi, non commode, et prout conveniebat, attendere poterant, ac proinde operae pretium erat, alios eorum loco conservatores subrogare, seu illis adiungi; Sixtus praedecessor praedictus, supplicationibus pro rectoris et universitatis ac provincialis praedictorum parte sibi desuper tunc porrectis inclinatus, rectori et provinciali praedictis tunc et pro tempore existentibus et ipsorum collegii¹, cum vel eos in dignitate ecclesiasticâ constitutos, tam seculares quam quorumvis Ordinum regulares, decretorum doctores, vel in theologiâ magistros, vel licentiatos, quem seu quos rector sive provincialis ipse duxissent nominandos et eligendos, assumere possent et valerent, itidem perpetuo concesserit et indulserit; eisdemque, ut praefertur, in conservatores nominatis et electis, commiserit et mandaverit; quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, etiamsi forent extra loca, in quibus iudices et conservatores, ut praefertur, deputati essent, eisdem rectori, collegio, universitati et singularibus illorum personis efficacis defensionis praesidio assistentes, non permitterent rectorem, collegiales et scholares praedictos super bonis ac iuribus ad collegium et universitatem huiusmodi spectantibus, ac privilegiis et exemptionibus, immunitatibus, facultatibus et indultis, eis communiter vel divisim pro tempore quomodolibet concessis, eorumque usu et

¹ Lege ut ips. collegii conservatores, ut § 12 (n. r.).

pacificâ possessione, a quibusvis personis indebite molestari, aut eis gravamina, damna vel iniurias desuper irrogari, acturi collegio et universitati, illorumque collegialibus et scholaribus ac personis huiusmodi, cum ab eis, eorumque protectore forent requisiti, super praemissis, in iis quae iudicalem requirerent indaginem, summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, solâ facti veritate inspectâ, in aliis vero, prout qualitas negotiorum exigeret, iustitiae complementum, occupatores seu detentores, praesumptores et innovatores huiusmodi, nec non contradictores quoslibet ac rebelles, cuiuscumque dignitatis, status et conditionis forent, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras et poenas praedictas incurrisse, servatâ formâ Concilii Tridentini, declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, prout in apostolicis Pii et Sixti praedecessorum¹ ac patentibus Henrici cardinalis praedictorum litteris super praemissis respective confectis plenius dicitur contineri;

Causam tamen
contra universi-
tatem intentan-
te archiepisco-
po Elborensi.

§ 6. Et nihilominus, cum venerabilis frater modernus archiepiscopus Elborensis, super iurisdictione et eius exercitio seu facultatibus concessis rectori et collegio seu universitati eorumque conservatoribus praedictis in scholares praedictos, plura attentasset et in dies procuraret, introductâ de mandato similis recordationis² Pauli Papae similiter V pariter praedecessoris nostri coram dilectis filiis nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus super causis ad episcopos et regulares spectantibus praepositis controversiâ inter modernum archiepiscopum ex unâ, et rectorem ac universitatem seu provincialem

Sacra Con-
gregatio episco-
porum et regu-
larium decrevit
privilegia uni-
versitatis con-
servanda esse.

praedictos desuper ex alterâ partibus, cardinales praedicti dictas facultates eisdem collegio, universitati et conservatoribus per litteras Pii et Sixti praedecessorum concessas suffragari, necnon scholarem Emanuelem Alburquerque in dictâ universitate matriculatum et ibidem studentem a carceribus curiae archiepiscopalis Elborensis ad eiusdem universitatis conservatorem remittendum fore et esse decreverint; cumque, decreto huiusmodi notwithstanding, dictus modernus archiepiscopus causam iurisdictionis praedictae uni ex dilectis filiis cappellanis nostris apostolicis committi instaret, iidem cardinales decretum, per eos ut praefertur factum, approbaverint, et consequenter privilegia, exemptiones et conservatorias per Pium et Sixtum praedecessores praedictos rectori, universitati et provinciali praedictis concessa eisdem suffragari, et scholares in eadem universitate matriculatos et in carceribus dictae curiae detentos omnino relaxandos fore et esse mandaverint; et insuper, re de novo ad eos deductâ, privilegia praedicta non modo peregrinos, sed etiam dioecesanos clericos, dummodo in matriculâ eiusdem universitatis descripti essent, complecti declaraverint; et novissime causam appellationis a quadam sententiâ auditoris nostri collectoris in Lusitania super nullitate et iniustitiâ censurarum per vicarium praedicti archiepiscopi Elborensis adversus dictae universitatis conservatorem in eadem causâ Emanuelis Alburquerque fulminatarum, de lite litem suscitando, dilecto filio magistro Fabritio Verospio dicti nostri palatii apostolici causarum auditori, dictâ universitate et collegio non citatis, committi extorserit, cuius vigore inhibitionem emanatam, et in partibus exequutam, congregatio praedicta moderandam esse decreverit, prout in decretis et declaratione praedictis, etiam plenius dicitur contineri;

¹ Tum Pii tum Sixti litteras puto deesse (n. r.).

Patente ita-
que universitate
ipsa.

§ 7. Et nihilominus rector et universitas et provincialis praedicti vereantur, ne denuo ab eodem archiepiscopo, seu aliquo ex successoribus suis, aut eorum ministris vel officialibus pro tempore desuper cavillose molestantur; eaque de causa iterum ad cardinales praedictos sive etiam nos et Romanos Pontifices successores nostros pro tempore existentes recursum habere cogantur:

Gregorius
Papa quascum-
que controversias
extinguit.

§ 8. Nos, his et aliis dignis causis animi nostrum inducentibus impulsus, rectori et universitati ac provinciali praedictis, eorumque statui et indemnitati opportune consulere, ac eorum singulares personas ab huiusmodi indebitis vexationibus penitus eximere, ac specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes; nec non singularum Pii et Sixti praedecessorum ac patentium Henrici cardinalis praedictorum litterarum et per eosdem S. R. E. cardinales, causis ad episcopos et regulares spectantibus praepositos, editorum decretorum praedictorum, et inde sequutorum, ac praemissorum omnium et aliorum necessariorum quorumcumque veriores ac totos tenores, ac praedicta¹, et aliarum litium, causarum et controversiarum, status et merita, nominaque et cognomina, gradus et qualitates iudicum et colligantium, iuraque et titulos et quasvis alias dicti moderni archiepiscopi, eiusque ministrorum et officialium, et quorumcumque aliorum praetensiones, praesentibus pro expressis habentes; de eorundem cardinalium ne-

¹ Videretur legendum *praedictae* (R. T.).

gotiis episcoporum et regularium huiusmodi praepositorum consilio, motu proprio, non ad praepositi vel rectoris seu universitatis aut provincialis praedictorum aut alicuius eorum vel alterius pro eis nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex nostra scientia et mera deliberatione, ac de apostolicae potestatis plenitudine, omnem et quaecumque litem et causam vel controversiam, seu omnes et quascumque lites et causas vel controversias, tam iudiciales quam extraiudiciales, si qua vel quae adhuc inter praepositum, rectorem, et universitatem, et provincialem praedictos super praemissis, aut eorum aliquo, et eorum occasione, tam in petitorio quam in possessorio, vel mixtim, aut alias, etiam per quaecumque archiepiscopi, seu eius ministrorum, vel officialium praedictorum, aut alicuius eorum appellationem vel protestationem, si quae sit pro eorum aut alicuius ipsorum parte interposita vel facta, seu alias quomodolibet supersint vel pendeant, aut superesse vel pendere censeantur, seu censi possint, etiam a cardinalibus praedictis, ac quibusvis aliis iudicibus et personis, in statu ac terminis quibus reperiuntur, ad nos harum serie advocamus, illasque sic advocatas ex nunc perpetuo extinguimus, sopimus, supprimimus, cassamus, annullamus et abolemus;

§ 9. Nec non tam Pii quam Sixti praedecessorum et patentes Henrici cardinalis litteras, quam S. R. E. cardinalium praedictorum decreta et declarationem praedictam, cum omnibus et singulis in eis contentis clausulis, apostolica auctoritate etiam perpetuo approbamus et confirmamus et innovamus, ac etiam de novo in perpetuum concedimus, nec non illis perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, omnesque et singulos, tam iuris quam facti, ac sollemnitatum,

¹ Legendum foret *si qua* (R. T.).

Praedecessorumque suorum
litteras confirmat.

Praeposito
generali Societatis
omnimodam iurisdictionem
super universitate de-
mandat

etiam substantialium, et quoscumque alios defectus, si qui intervenerint in eisdem, supplemus.

§ 10. Et nihilominus, pro potiori cautela, universitatem, illiusque officiales, personas, res et bona quaecumque, nec non scholares, tam peregrinos quam dioecesanos, in matricula universitatis huiusmodi descriptos, a praedicti moderni et pro tempore existentis archiepiscopi Elborensis, suorumque officialium et ministrorum, superioritate, iurisdictione, correctione et visitatione ex nunc perpetuo eximimus et liberamus, omniaque illa moderni et pro tempore existentis praepositi et religiosorum dictae Societatis curae, regimini, administrationi et correctioni ac visitationi, quoad ea quae eorum constitutionibus non repugnant, etiam perpetuo supponimus, submittimus et subiicimus; nec non modernis et pro tempore existentibus praeposito generali et religiosis praedictis omnimodam curam, regimen et administrationem universitatis huiusmodi, ac illius et scholarium, tam peregrinorum quam dioecesanorum, ut praefertur in matricula descriptorum, iurisdictionem, correctionem et visitationem, quoad ea quae Societatis huiusmodi institutis, ut praefertur, non repugnant, dicta auctoritate similiter perpetuo committimus, concedimus, demandamus et assignamus.

Prohibet
quominus archiepiscopus
in ea se ullo modo
ingerat.

§ 11. Ac praedictum modernum et pro tempore existentem archiepiscopum Elborensem, suosque officiales et ministros, vel aliam quamvis personam, cuiuscumque status, gradus et conditionis existat, in iurisdictione, correctione et visitatione praedictis, aliisque omnibus ad universitatem, et illius scholares, tam peregrinos quam dioecesanos, ut praefertur descriptos, officiales, lectiones perlegentes, aut bona, privilegia, gratias, libertates et exemptiones illorum spectantibus¹ se intromit-

¹ Edit. Main. legit *spectantia* (R. T.).

tere, aut aliam superioritatem, iurisdictionem, correctionem, etiam ratione cuiusvis delicti, ubicumque delictum commissum fuerit, aut visitationem seu visitandus habere aut praetendere nullatenus posse, sed praemissa omnia ad eosdem praepositum et religiosos plenarie spectare et pertinere debere, nec eos super illis a praedictis, seu quibusvis aliis personis, molestari, perturbari aut impediri posse, pariter perpetuo statuimus, ordinamus et mandamus.

§ 12. Nec non nunc et pro tempore existentibus praeposito et religiosis praedictis, ut ipsorum collegii et universitatis conservatores eum vel eos in dignitate ecclesiastica constitutos, tam seculares quam quorumvis ordinum regulares, decretorum doctores vel in theologia magistris vel licentiatos, quem seu quos rector seu provincialis aut praepositus et religiosi praedicti duxerint nominandos et eligendos, assumere possint et valeant, item perpetuo concedimus et indulgemus.

§ 13. Eisdemque, ut praefertur, in conservatores nominatis et electis committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, etiamsi sint ex locis in quibus iudices et conservatores, ut praefertur, deputati fuerint, iisdem praeposito, religiosis, rectori, collegio, universitati, scholaribus, tam peregrinis quam dioecesanis, ut praefertur descriptis, et singularibus illorum personis, efficacis defensionis praesidio assistentes, non permittant praepositum, religiosos, rectorem, collegiales et scholares praedictos super eorum personis, ac bonis et iuribus ad eos eorumque singulos nec non collegium et universitatem huiusmodi spectantibus, ac privilegiis et exemptionibus, immunitatibus, facultatibus et indultis, eis communiter vel divisim pro tempore concessis, eorumque usu et pacifica possessione, a quibusvis personis

Praeposito facultatem concedit conservatores universitatis deputandi.

Quae conservatores sint facultates.

indebite molestari, aut eis gravamina, damna vel iniurias desuper irrogari, facturi rectori, religiosi, collegio, et universitati, illorumque collegialibus et scholaribus, tam peregrinis quam dioecesanis, in matriculâ universitatis huiusmodi descriptis, ac personis huiusmodi, cum ab eis sive eorum protectore fuerint requisiti, in his quae iudicalem requirunt indaginem, summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figurâ iudicii, solâ facti veritate inspectâ, in aliis vero, prout negotiorum qualitas exegerit, iustitiae complementum; occupatores seu detentores, praesumptores et innovatores huiusmodi, nec non contradictores quoslibet et rebelles, cuiuscumque status, gradus, dignitatis et conditionis existant, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, illos sententias, censuras et poenas praedictas incurrisse, servatâ formâ Concilii Tridentini, declarando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula.

§ 14. Praesentes quoque litteras et in eis contenta quaecumque perpetuo valida et efficacia existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac per modernum et pro tempore existentem archiepiscopum Elborensensem, eorumque ministros, officiales, ac alios omnes, ad quos spectat et spectabit, quosque praemissae concernunt aut concernent quomodolibet in futurum, inviolabiliter perpetuo observari debere, nec ab eis aut eorum aliquo resiliiri unquam posse, nec etiam ex eo quod archiepiscopus, eiusque ministri et officiales praedicti, aut quicumque alii interesse habentes, vel putantes seu praetendentes, ad hoc vocati, et causa seu causae, propter quam seu quas praemissa emanarint, etiam coram cardinalibus praedictis, vel aliquo alio iudice, etiam ordinario vel delegato, aut aliâs, examinatae, iustificatae et verificatae non fuerint, seu quavis aliâ causâ, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae, seu quovis alio defectu notari, argui vel impugnari, aut aliâs quomodolibet infringi vel retractari, seu etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, vel Sedem Apostolicam, eiusve legatos, etiam de latere, revocari, suspendi, restringi, limitari, modificari, vel eis in aliquo derogari, aut etiam illas et illa ad viam et terminos iuris reduci, aut contra eos et ea restitutionem in integrum, seu quodvis aliud gratiae vel iustitiae remedium impetrari, vel concedi, aut quidquam aliud in contrarium fieri, statui vel ordinari nullatenus unquam posse; et nihilominus sub quibusvis illarum et illorum revocationibus, suspensionibus et derogationibus, et aliis contrariis dispositionibus, etiam ut praefertur, vel aliâs quomodolibet pro tempore emanatis, et emanandis, non comprehendendi, sed semper ab illis excipi, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitui, et etiam de novo, etiam sub quacumque posteriori datâ, per praepositum, religiosos, rectorem, et universitatem, ac provincialem praedictos, et eorum singulos pro tempore eligendâ, concessas esse et censeri; ac praeposito, rectori, et universitati, nec non provinciali praedictis suffragari debere; ipsosque praepositum, religiosos, rectorem, et universitatem, ac provincialem, et universitatis huiusmodi personas singulares ex nunc deinceps super praemissis omnibus et singulis per archiepiscopum, eiusque ministros ac officiales praedictos, aut quoscumque alios, quomodolibet molestari vel impedire non posse; sicque in praemissis omnibus et singulis ab omnibus censeri, ac ita per praedictos

et quoscumque alios eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, et quoscumque alios iudices, etiam ordinarios et delegatos, et Sedis praedictae nuncios, nec non causarum dicti palatii auditores (sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere; irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, etiam perpetuo decernimus et declaramus. Nec non praedicto moderno et pro tempore existenti archiepiscopo Elborensi, eorumque ministris et officialibus, et quibusvis aliis in et super praemissis omnibus et singulis perpetuum silentium imponimus; sicque incommutabilis voluntatis et intentionis nostrae et Sedis praedictae fuisse et esse ac perpetuo fore attestamur. Districtius inhibentes praedicto moderno et pro tempore existenti archiepiscopo Elborensi, eorumque ministris et officialibus, ac quibusvis aliis personis, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis et conditionis existant, in virtute sanctae obedientiae et sub indignationis nostrae, dictaeque Sedis Apostolicae, quoad modernum videlicet et pro tempore existentem archiepiscopum, sub interdicto¹ ingressus ecclesiae et suspensionis a divinis, quoad alios vero inferiores etiam sub excommunicationis aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, ne² ex tunc deinceps in perpetuum ullo unquam tempore praesentibus litteris in aliquo, per se, vel alium, seu alios, publice vel occulte, directe vel indirecte, tacite vel expresse, quovis quaesito colore, praetextu vel ingenio, quomodolibet contra facere, dicere vel venire; neque praepositum, religiosos, rectorem, collegium, universitatem, illorumque collegiales et scholares,

tam peregrinos quam dioecesanos, ut praefertur descriptos, aut eorum aliquem desuper quomodolibet molestare, vel impedire, in iudicio et extra illud, audeant seu praesumant; decernentes nihilominus etiam irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 15. Non obstantibus praedictis, et quacumque litis pendentia, et nostris de non tollendo iure quaesito, et in cancellariâ apostolicâ novissime publicatâ, qua cavetur, ne eligantur in conservatores nisi personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae, qui etiam in iudices synodales deputati existunt³, quodque hic⁴ electi extra dioecesim, in cuius synodo iudices sunt deputati, iurisdictionem exercere non possint, eamque⁵ in causis duntaxat, in quibus ii, qui eos elegerint, sunt rei, habeant, aliisque eiusdem cancellariae regulis editis et edendis, nec non recolendae memoriae Bonifacii Papae VIII pariter praedecessoris nostri, in quibus etiam cavetur, quod nullus extra suam civitatem vel dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, et in illis ultra unam dietam a fine suae dioecesis, ad iudicium evocetur, seu ne iudices et conservatores a dictâ Sede deputati contra quoscumque extra civitatem vel dioecesim, in quibus deputati fuerint, procedere⁶, seu alii vel aliis vices suas committere praesumant (dummodo ultra tres dietas aliquis ad iudicium non trahatur), seu quod de aliis quam manifestis iniuriis et violentiis et aliis quae iudicalem non requirunt indaginem (poenis in eos, si secus egerint, et in id procurantes adiectis) conservatores se nullatenus intromittant, aliisque apostolicis, ac etiam in

Derogatio contrarium.

¹ Potius lego *existant*, et vide sup. Const. xxiii.² § 2, pag. 597 a. (R. T.).³ Videretur legendum *sic pro hic* (R. T.).⁴ Edit. Main. legit *earumque* (R. T.).⁵ Edit. Main. legit *praecedere* (R. T.).⁶ Potius *sub interdicti*, nempe *poena* (R. T.).⁷ Perperam edit. Main. legit *nec* (R. T.).

universalibus et provincialibus, ac synodalibus conciliis et aliis editis, specialibus nec non generalibus, constitutionibus et ordinationibus, aliisque conservatoriis, privilegiis et indultis, capitulis cathedralium ecclesiarum, nec non communitatibus et universitatibus, ac personis particularibus, sub quibuscumque tenoribus et formis, etiam motu et ex certâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine paribus, ac etiam consistorialiter, ac aliâs, in contrarium quomodolibet concessis, approbatis et innovatis, ac imposterum concedendis, confirmandis et innovandis. Quibus omnibus et singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quâcvis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die viii novembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 8 novembris 1621, pontif. an. I.

XL.

Quod votum ac iuramentum, quae clerici Congregationis Doctrinae Christianae de Urbe in eâ perpetuo manendi emittunt, Romano Pontifici reservata de cetero sint.

1 Istam Congregationem unâ cum Confraternitate laicorum sub titulo Doctrinae Christianae crexit Paulus V in Const. LXXXIII *Ex credito* (in h. n. edit. est LXXXVI, tom. XI, pag. 442).

Gregorius Papa XV, ad perpetuam rei memoriam.

Ex incumbenti nobis desuper pastoralis officii debito ad ea libenter intendimus, per quae piorum christifidelium congregationes ad divini nominis laudem et gloriam, animarumque salutem pie et recte institutae, sub salubribus eorum regulis et institutis perseverent, et maioribus in dies proficiant incrementis.

§ 1. Cum itaque, sicut dilecti filii praepositus et clerici congregationis Doctrinae Christianae, in ecclesiâ S. Agathae Transiberim de Urbe institutae, nobis nuper exponi fecerunt, clerici eiusdem congregationis elapso novitiatus anno votum cum iuramento in eadem congregatione perpetuo manendi liberâ et spontaneâ voluntate emittant;

§ 2. Nonnulli vero super voto ac iuramento praefatis, invitâ etiam congregatione huiusmodi, dispensare, et illa commutare licitum putent, et de facto in eiusdem congregationis praedictum dispensent et commutent.

§ 3. Nos¹, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviare, dictosque praepositum et clericos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, quod de cetero cum clericis eiusdem congregationis super voto et iuramento praefatis, nisi per nos aut Romanum Pontificem pro tempore existentem, dispensari, aut votum et iuramentum praefata commutari nullatenus

1 Perperam edit. Main. legit non (R. T.).

Prooemium.

Clerici congregationis doctrinae christianae, elapso novitiatus anno, sponte emittunt votum, ac iuramentum perpetuo manendi in dicta congregatione.

Et tamen cum nonnulli putent super hoc licitum dispensare et illa commutare;

Ideo Pontifex commutationem et dispensationem super voto, ac iuramento sibi et Romano Pontifici de cetero reservat.

possint, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, decernimus et ordinamus, et facultatem super voto et iuramento praefatis dispensandi, seu eadem vota commutandi, nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti reservamus.

§ 4. Insuper, quod decem dictae domus S. Agathae eiusdem congregationis clerici, ab illis¹ praeposito nominandi, ad quatuor minores quatuor feriatis vel non feriatis diebus, ac subinde ad sacros subdiaconatus, diaconatus et presbyteratus ordines in temporibus a iure statutis, interstitiis tamen a sacro Concilio Tridentino designatis minime servatis, annique curriculo non expectato, etiam si sic promovendi, antequam de uno ad alium promoveantur, in primo quoque suscepto ordine se minime exercuerint, ad titulum portionis annuae quadraginta scutorum unicuique illorum per pro tempore existentes dictae congregationis officiales annuatim, quamdiu sub illius obedientiâ vixerint dumtaxat, pro victu et vestitu, prout praestantur aliis dictae congregationis confratribus in communi viventibus et in eâ commorantibus², praestandorum, si aliâs ad id idonei reperti fuerint, a dilecto filio nostro in almâ Urbe vicario in spiritualibus generali, eius arbitrio ac si ita illi videbitur, promoveri, et promoti in ordinibus huiusmodi etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite valeant, auctoritate et tenore praedictis concedimus et indulgemus. Volumus autem, quod ipsi decem huiusmodi promovendi ab obedientiâ dictorum officialium recedere non possint, nec debeant, nisi aliunde alium commodiorem et perpetuum redditum, unde se decenter sustentare valeant, acquirant, et tunc nonnisi de eius vicarii pro tempore existentis licentiâ, et nihilominus aliter ab obedientiâ praedictâ recedentes ab exe-

1 Forsan legendum illius non illis (R. T.).

2 Vocem commorantibus nos addimus (R. T.).

quatione susceptorum ordinum, arbitrio eiusdem vicarii, sint suspensi.

§ 5. Insuper omnia et singula dictae congregationis privilegia, quatenus sint in usu, et non sint revocata, neque sub aliquibus revocationibus comprehensa, neque sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis ac constitutionibus apostolicis adversentur, auctoritate et tenore praefatis approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 6. Decernentes, quascumque voti seu iuramenti praefatorum dispensationes, seu voti et iuramenti eorundem commutationes, contra praesentium tenorem quodcumque faciendas, nullas, irritas et inanes, nulliusque roboris vel momenti;

§ 7. Praesentes vero litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere, irritumque et inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xii novembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 12 novembris 1621, pontif. an. I.

XLI.

De electione Summi Romani Pontificis.

Gregorius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Eterni Patris Filius, magister et legislator noster, Christus Dominus, cuius

1 Aliae de hac materia electionis Papae a diversis Pontificibus haecenus editae fuerant con-

Dispensationes, vel commutationes praedictas contra hanc tenorem faciendas irritat.

Clausulas praeservativas ad iungit.

Contraria tollit.

Exactissima cura et diligentia adhibenda.

est in electione summi Romani Pontificis, et ideo aliquo Romano Pontifice et sanctorum Patrum decreta pro rite et recte peragenda electione edita fuerunt. Sed salubriori remedio Pontifex isto locum esse cognovit, propterea plenius desuper infra disposuit.

omnis actio nostra est instructio, licet portaret omnia verbo virtutis suae, nec esset quicquam absconditum ab oculis eius, tamen priusquam ad apostolatus munus duodecim apostolos eligeret et nominaret, quod alias unquam fecisse in scripturis non legimus; pernoctare voluit in oratione Dei, et antequam beato Petro ovium suarum curam committeret, tertium repetitâ interrogatione, trinam extare aeterni amoris eius professionem; nos scilicet erudiens, quantâ diligentia, cautione et curâ in omnium pastorum electione adniti debeamus, ut boni eligantur et fideles, praesertim vero in beati Petri successorem¹, qui orbis est lumen, doctor gentium et pastor pastorum. Quapropter satis etiam admonemur, nihil eorum, quae ad electionis Romani Pontificis negotium cautius et melius transigendum conducunt, omitti debere: salus enim non unius membri, sed totius corporis agitur, cum de capite consulitur. Igitur, etsi diversis felicis recordationis Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum et sanctorum patrum decretis salubriter provisum est, ut eius electio rite et recte peragatur, et in eâ non caro et sanguis, aut humana sapientia, quae stultitia est apud Deum, dominetur, sed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur et gubernentur: nihilominus, ut *dies diei cruciat verbum, et nox nocti indicat scientiam*, experientia compertum est, salubriori remedio locum non deesse. Nos igitur, quos posuit Dominus, licet nullis suffragantibus meritis, regere Ecclesiam suam, ne in extremo die praetermissi officii in re tanti momenti a nobis

stitutiones, quarum nonnullae sunt in corpore iuris, ubi videre poteris dispositionem Symmachi relata in cap. II, dist. LXXIX; Nicol. II, cap. I, dist. XXIII; et Alexand. III in cap. VI de electione; necnon Greg. X in cap. III eod. tit. lib. VI, ac Clement. V in Clem. II *Ne Rom.*, eod. tit.

¹ Videretur legendum *successoris* nempe *electione* (R. T.).

ratio a districto iudice exigatur, quod multorum etiam votis et postulationibus multum expetitur, Sancti Spiritus adspirante gratia, faciendum decernimus.

§ 1. Maturâ itaque cum venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus deliberatione habitâ, de eorumdem fratrum consilio pariter et assensu, hac nostrâ perpetuo valiturâ constitutione, statuimus, decernimus et declaramus, in posterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non posse quam conclavi, et eo clauso, ac post celebratum in eo primâ die sacrosanctum missae solitum sacrificium, cui cardinales interesse, et in eo communicare consueverunt, ac per secreta schedarum suffragia duarum ex tribus partibus cardinalium in conclavi praesentium; praeterquam si omnes et singuli cardinales similiter in conclavi praesentes, nemine dissentiente, aliquibus ex eorumdem collegio cardinalium committerent eligendi potestatem, ut vice omnium Ecclesiae Catholicae providerent de pastore; aut nisi communiter ab omnibus et singulis cardinalibus, qui itidem in conclavi praesentes erunt, nemine pariter dissentiente, quasi per inspirationem, nullo praecedente de personâ speciali tractatu, per verbum *Eligo*, intelligibili voce prolaturum, aut scripto, si voce fieri non potuerit, expressum fuerit celebrata.

§ 2. Numerum autem suffragiorum duarum ex tribus partibus cardinalium in conclavi praesentium, ut electio per viam scrutinii, sive scrutinii et accessus valida sit, decernimus et declaramus ita esse censendum, ut in duabus tertiis partibus suffragium electi non numeretur, nec quisquam, sive scrutinii, sive scrutinii et accessus, sive compromissi viâ procedatur, se ipsum eligere, seu suffragium sibi dare ullatenus possit. Electi tamen persona, si in conclavi sit, debeat in numerum cardinalium computari.

Tribus dumtaxat modis Papam eligi posse decernit, scilicet per scrutinium, per compromissum et per quasi inspirationem.

Et nemo in per viam scrutinii, vel scrutinii et accessus, et viam compromissi se ipsum eligere posse.

In scrutinio, vel scrutinio et accessu necessariam esse suffragiorum publicationem.

In suffragiorum paritate neminem electum esse et in imparitate electum dici, qui ultra duas partes in uno suffragio superior erit.

Iuramenti a quolibet cardinale in ferendo suffragio praestandi formam praescribit.

Qualitatem quoque inscriptionis et schedularum signa pro suffragiis.

§ 3. Rursus nemo per viam scrutinii, seu scrutinii et accessus habeatur pro electo, nisi publicatis omnibus suffragiis, et electi, si numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuisse compertum sit, etiam schedulis apertis.

§ 4. Ac si contingat plures in schedulis nominatos duas tertias partes suffragiorum tulisse¹, in suffragiorum paritate neuter sit electus, in imparitate vero, qui numero suffragiorum superior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in uno suffragio, excedat, electus censeatur.

§ 5. Insuper in unoquoque scrutinio, antequam schedula in calicem mittatur, a quolibet cardinale iuramentum altâ et intelligibili voce fiat his verbis: *Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere quem secundum Deum iudico eligi debere, et quod idem in accessu praestabo*. Et hoc iuramentum a nullo omittatur.

§ 6. Suffragiorum autem schedulae huiusmodi, tam scrutinii quam accessus, ubi fieri potuerit, impressae omnino esse debeant; ubi non potuerit, unius tantum manu scriptae sint, ita videlicet, ut tam impressae, quam ita scriptae, ea omnia, quae in schedulis huiusmodi exprimi solent, contineant (praeter sola nomina seu denominationes eligentis et electi, et infrascripta signa, quae omnia manu eiusdem eligentis scribantur; et nomen quidem eligentis in primâ parte schedulae, electi vero in sequenti, et rursus electi, quantum fieri poterit, caractere alterato, ita ut cognosci non possit: eaque schedulae pars, in qua erit eligentis nomen, claudetur, ac sigillo ad hoc parato, ac secrete habito, non autem eo quo quisque uti solet, obsignetur. Ut autem videri possit, ne, qui alicui accessit, eidem in scrutinio suffragium dederit², schedulae omnes duo-

¹ Edit. Main. legit *tuisse* (R. T.).

² Etenim in aliâ Greg. XV, quam infra dabimus, Constitutione praescribitur: *Tertio non po-*

bus aliis signis in ultimâ parte signentur, numero nempe aliquo, et brevi dicto sacrae scripturae, vel alio huiusmodi, quae signa in utraque schedulâ, tam scrutinii quam accessus, eadem sint.

§ 7. Postea vero pars illa schedulae, ubi haec signa erunt, etiam complicitur et obsignetur, ne a scrutatoribus videri possit, nisi postquam fuerit per scrutinium et accessum electio perfecta; quo casu schedulae accessus a scrutatoribus eâ in parte, ubi duo praedicta sunt signa, aperiantur; iisque inspectis et earum sigillis, aliae schedulae cum iisdem signis notatae et in scrutinio datae reperiantur¹, ut videlicet an duo haec signa et sigillum eadem sint cognoscatur, et inde duo suffragia ab eodem cardinale uni data non fuisse appareat.

§ 8. At si inter schedulas scrutinii nulla reperietur iisdem signis notata, quibus schedula accessus signata erit, aut si quis eidem accesserit, quem in scrutinio nominaverit, utroque casu suffragium accessus nullum sit. Subscriptio autem, seu nomen eligentis, resignari non possit, nisi contingat, ut sigillum et alia duo praedicta signa sint eadem cum signis et sigillo alicuius alterius cardinalis, aut aliâ difficultate cogente.

§ 9. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo a cardinalibus scribatur, quomodo in folio impresso, ubi in conclavi notari suffragia solent. Praeterea, ut secreto cautius consulatur, schedulae suffragiorum conficiantur una seu pluribus in mensis in mediâ cappellâ constitutis, ita e cardinalibus remotis et circumspectis².

test accessus fieri ad eum cardinalem qui ab ipsomet cardinale fuit in scrutinio nominatus. et hoc ne unus duo suffragia eidem daret (R. T.)

¹ Sic legunt tum edit. Main., tum Cherubini, sed vix dubitare possum quin legendum sit *aperiantur*: vide de hac re aliam Greg. XV Const. sub die XII martii MD. XXII, quam infra dabimus (R. T.).

² Nescio an legendum *circumscriptis* (R. T.).

Complicationemque obsignationem et aperitionem dictarum schedularum.

Quando suffragium accessus nullum sit declarat: et quando schedulae aperiantur in ea etiam parte, ubi est nomen eligentis.

Nomen electi quomodo in schedulis scribendum et ubi debeat fieri schedularum inscriptionem declarat.

ut quid scribatur ab aliis videri non possit. Si quis vero ad mensam accedere, impeditus valetudine non poterit, is suffragium suum in loco suo secrete conficere debeat, et ad illud accipiendum ultimus scrutatorum accedat.

Ac quando sit locus accessus et quando et quomodo fieri debeat.

§ 10. Et ut accessus secrete etiam peragatur, scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium in eo non fuerit celebrata, statim, antequam ad alios actus deveniatur, cardinales schedulam pro accessu formatam praedictis in mensis conficere, sicut in scrutinio, teneantur. Porro usus schedularum pro accessu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in scrutinio voluerit, eius nomen scribet, qui vero noluerit, ne cognosci possit eum nulli accedere, in loco nominis scribat *nemini*.

Tam in scrutinio, quam in accessu plures nominari possunt.

§ 11. Nulli autem, tam in schedula scrutinii quam accessus, plures nominare liceat, alioquin suffragium, in quo plures fuerint nominati, nullum sit; accedere tamen uni ex nominatis a se in dicta schedula, vel alii, dummodo aliquod aliud suffragium in eodem scrutinio tulerit, non prohibeatur, et in numerum cardinalium in conclavi praesentium numeretur.

Semel accedere in uno scrutinio et per accessum non recedi a nominato decernit.

§ 12. Neque in quolibet scrutinio nisi semel accedere liceat, neque per accessum ab alterius nominatione in scrutinii schedula facta recedi, decernimus et declaramus.

Numeratio schedularum quomodo fiat et quid si numero cardinalium illae non respondeat, declarat.

§ 13. Insuper antequam schedulae, sive scrutinii sive accessus, a scrutatoribus aperiantur, omnes ab iis diligentissime palam numerentur, et si plures repertae fuerint, quam sint cardinales in conclavi praesentes, omnes comburantur, et iterum ad suffragia statim deveniatur.

Aliquid de praedictis non observanti excommunicationis poenam infligit.

§ 14. Si quis autem aliquid ex supra expressis non servaverit, aut quomodo cumque directe vel indirecte in aliquo contravenierit, sententiam excommunicationis ipso facto incurrat.

Suffragia a car-

§ 15. Praeterea statuimus et ordinamus,

quod si aliquem infirmitas impediverit ad scrutinium venire, ad eum adire debeant tres cardinales, sorte ante scrutinium, ut infra, ad hanc rem ex omnibus cardinalibus per ultimum diaconorum extracti, cum capsula praeforata, sed inani, et palam a scrutatoribus clausa, cuius clavis super altare remaneat, et schedulam impressam illi deferre, ipseque illam, sicut alii cardinales, praevio iuramento suprascripto, secrete conficere teneatur, deinde in capsulam coniiciat, eaque per eosdem cardinales relatam et apertam, in calicem schedula mittatur. Publicato deinde scrutinio, si accessus agendus erit, ut etiam infirmi accedere possint, unum ex foliis, in quibus nomina cardinalium, et suffragiorum numerus notantur, a tribus cardinalibus praedictis sumatur, et palam recognito numero suffragiorum, quae quisque in scrutinio tulerit, ad infirmum unam cum alia impressa schedula, pro accessu parata, et cum eadem capsula ab iis deferatur. Infirmus vero alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque et singula servantur, quae de scrutinii schedula supra ordinata sunt, sub eadem excommunicationis latae sententiae poenam. At si quis scribere valetudine impeditus, per alium, praevio iuramento ab eo qui scribet praestando de servando secreto, quod sub eadem excommunicationis poenam servari mandamus, subscribere libere possit.

dinalibus infirmis in scrutinio et accessu quomodo servanda sint.

§ 16. Ad haec scrutatores tres, sicut et tres alii cardinales, qui ad infirmorum suffragia deferenda proficiscuntur, ex omnibus cardinalibus praesentibus in conclavi, nulla ordinis servata distinctione, immediate ante quodlibet scrutinium per ultimum diaconorum extrahantur, et qui semel extracti fuerint in vas iterum coniiciantur; alioquin si quis contrafecerit, sicut si scrutatores vel recognitores aliquid secreti in exercendo suo officio cognoverint et illud revelaverint, eandem

De scrutatorum electione secreto servanda, schedulae, quae comburentur.

latae sententiae excommunicationem incurrant. Finito scrutinio et accessu, sive electio sequuta sit, sive non sit, tres alii cardinales, sorte pariter, ut supra, extrahendi, schedulas omnes recognoscere debeant, sigillo tamen et duobus aliis signis, si aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quae omnes et singulae schedulae, sive sequuta sive non sequuta electione, postmodum statim palam comburantur.

Et etiam quoties in die et quando fieri debeat scrutinium vel compromissum nec non quam poenam incurrant non observantes.

§ 17. Similiter, ne electio protrahatur, statuimus et ordinamus, ut sub simili excommunicationis poenam eo ipso incurrendam, scrutinium bis singulis diebus peragatur, ita ut etiam perficiatur, mane scilicet post solitam missam, et primam quidem die tantum post cardinalium sacram peractam communionem, et pomeridiano tempore hora opportunam post hymnum *Veni Creator Spiritus* et orationem de Spiritu Sancto: idemque si compromissi via eligatur, observari debeat: atque ad scrutinium, cum tertium pulsata per loca solita conclavis campanula de more fuerit, omnes et singuli cardinales convenire debeant, valetudine non impediti, sub eadem excommunicationis latae sententiae poenam.

Pactiones, promissiones, signa et alia tam respectu inclusionis, quam exclusionis, etc., sub poena excommunicationis prohibet.

§ 18. Cardinales praeterea omnino abstineant ab omnibus pactionibus, conventionibus, promissionibus, intendimentis, conductis, foederibus, aliisque quibuscumque obligationibus, minis, signis, contrasignis suffragiorum seu schedularum, aut aliis, tam verbo, quam scripto, aut quomodocumque dandis aut petendis, tam respectu inclusionis, quam exclusionis, tam unius personae, quam plurium, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiusmodi, seu de suffragio dando, vel non dando: quae omnia et singula, si de facto intervenerint, etiam iuramento adiecto, nulla et irrita, neque ad eorum observantiam quemquam teneri aut ex transgressione notam incurrare fidei non servatae decernimus et declaramus, et contra-

cientes ex nunc excommunicationis poenam innodamus: tractatus tamen pro electione habendos vetare non intelligimus.

§ 19. Quod si electio huiusmodi alibi celebrata fuerit, quam in conclavi clauso, vel aliter quam per secreta schedularum suffragia duarum ex tribus partibus cardinalium in conclavi praesentium in scrutinio, seu scrutinio et accessu, electi suffragio non computato, vel per viam compromissi, ab omnibus cardinalibus similiter in conclavi praesentibus, nemine dissentiente, initi, et ita ut meno seipsum elegerit, vel quasi per inspirationem nullo praecedente de persona speciali tractatu, omnium pariter cardinalium praesentium in conclavi communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum *Eligo*, intelligibili voce prolatum, aut scripto, si voce non potuerit, expressum, nulla sit et invalida eo ipso, absque ulla declaratione, et ita electo nullum ius tribuat: quin immo is non apostolicus, sed apostaticus sit et habeatur; et tam ipse, quam eligentes, eiusque fautores et complices sententiam excommunicationis et anathema, aliasque censuras et poenas, in vasis Sedis Apostolicae a sacris canonibus et constitutionibus apostolicis impositas, pariter ipso facto incurrant, a qua, sicut ab alia quacumque in hac constitutione imposita et irrogata, seu infra imponenda et irroganda poenam excommunicationis, tam ipsi quam quilibet alius, sive S. R. E. cardinalis; sive alia persona cuiuscumque gradus, conditionis, dignitatis et praecminentiae, a nullo, neque etiam a maiori poenitentiario, cuiuscumque facultatis vigore, praeterquam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi possit, et tam ipse, eiusque complices et fautores, quam alii quicumque etiam S. R. E. cardinales huius Constitutionis in aliquo transgressores, aliis gravissimis poenis teneantur, futuri Pontificis canonice intrantis arbitrio irrogandis.

Quae electionem Romanorum Pontificum nullam reddant poenasque eligentium et electorum contra huius Constitutionis formam tradit.

Secretum in electione Papae observari praecipit. Et mutationem, aut alterationem huius constitutionis cardinalibus fieri prohibet.

§ 20. Postremo statuimus et districte praecipiendo mandamus, ut S. R. E. cardinales, quaecumque secretum violare quomodolibet poterunt, omnia evitare et cavere omnino teneantur, cum intentio et mens nostra sit quod¹ electionis huiusmodi tam sanctum negotium, si fiat per scrutinium, seu scrutinium et accessum, ut praefertur, secretissime transigatur, ac proinde iisdem omnibus et singulis S. R. E. cardinalibus et eorum sacro collegio inhibemus, ne contra haec vel horum aliquod statuere, disponere, vel ordinare, seu in aliquo corrigere, alterare, mutare, seu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare praesumant, quovis praetextu, causâ, vel exquisito colore, sub eâdem excommunicationis poenâ ipso facto incurrendâ.

Huius constitutionis executionem fore deputat.

§ 21. Ut autem huiusmodi nostra constitutio inviolabilius observetur, tres cardinales, qui singulis diebus congregationibus agendis praepositi sunt, et cum iis S. R. E. camerarius illam in omnibus et per omnia observari procurent et faciant.

Cardinales censuras irritas ab electione Papae non excludi debent.

§ 22. Volumus etiam et decernimus, censurarum et excommunicationum praedictarum et aliarum quarumcumque praetextu vel causâ cardinales a summi Pontificis electione activâ et passivâ excludi nullo modo posse, quas quidem censuras et excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantum, illis aliâs in suo robore permansuris, suspendimus: decernentes easdem excommunicationes et censuras eos solum afficere, qui deliquerint, non autem alios, conclavi durante, qui cum iis conversati fuerint.

Adhortatio ad cardinales.

§ 23. Ceterum, etsi opus non esse in Domino confidimus, tamen pro officii nostri debito, et rei de qua agitur gravitate, admonemus, hortamur et in Domino obsecramus S. R. E. cardinales, ut attente considerent personae, quam sustinent, officium et dignitatem, quam sacrum praes-

¹ Coniunct. quod nos adimus (B. T.).

terea et quanti momenti sit opus quod tractant, et nihil quod se non deceat, nihil a re alienum committant, sed cogitent, quam perniciosum futurum sit universae Ecclesiae, Christi sanguine acquisitae, si male administraretur; ac proinde exuant omnes mundanas curas, et induant solum Dominum nostrum Iesum Christum, memores nihil prodesse homini si universum mundum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur. Denique animum advertant se in conclavi clausos editissimâ in speculâ constitutos esse, et factos spectaculum Deo, et hominibus, a Domino, cuius negotium gerunt, supplicii vel gloriae sempiternae retributionem citissime laturos.

Derogatio contrarium.

§ 24. Non obstantibus, quatenus opus sit, felicis recordationis Alexandri Papae III praedecessoris nostri in concilio Lateranensi editâ, quae incipit: *Licet de vitanda*, et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, etiam in conciliis generalibus promulgatis, constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in corpore iuris clausis, quibus omnibus et singulis, quatenus pariter opus sit, eorum omnium et singulorum tenores, perinde ac si ad verbum exprimerentur, pro expressis et insertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliâs in suo robore permansuris, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Iuramentum super huius constitutionibus observantia praestandum.

§ 25. Volumus quoque, praesentes nostras coram omnibus in primâ congregatione post obitum Pontificis fieri solitâ, et deinde post conclavis ingressum, et cum quis ad cardinalatus honorem promotus fuerit, cum aliis similibus constitutionibus legi, et iuramentum super illius observatione praestari, et ita praecipimus et mandamus.

Ad hoc omnes constitutiones in his servandae, quae praesentibus non adversantur.

§ 26. Quibus constitutionibus et poenis in eis contentis, nisi in superius expressis, per hanc nostram derogare non intendimus, sed eas in sui roboris firmitate

relinquere. Sperantes etiam Romanos Pontifices, qui pro tempore canonice eligentur, omni studio curaturos, ut quae nostris huiusmodi et in eis salubriter statuta sunt, inviolabiliter, ac etiam, si opus fuerit, per poenarum ipsarum contra transgressores executionem, observentur.

Publicationem huius constitutionis in Urbe fieri et factam omnes cardinales etiam absentes et futuros et alios quoscumque ligare praecipit.

§ 27. Denique volumus, easdem praesentes in valvis basilicarum sancti Ioannis Lateranensis ac Principis apostolorum de Urbe, ac cancellariae apostolicae, nec non in acie campi Florae per cursores nostros affigi et publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, et deinde omnes et singulos cardinales, tam absentes quam praesentes, modernos et qui pro tempore erunt, et alios quoscumque, quorum interest, vel interesse poterit quomodolibet in futurum, afficere et ligare, nullamque harum ignorantiam praetendere posse, ac si eis personaliter intimatae forent; praemissis, ceterisque contrariis quibuscumque non obstantibus.

Sanctionem, quae poenalem adiungit.

§ 28. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statutorum, decretorum, declarationum, mandatorum, innodationis, voluntatis, admonitionis, hortationis, obsecrationis, inhibitionis, derogationis, praecepti et suspensionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, decimoseptimo kalendas decembris, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 15 novembris 1621, pontif. an. I.

Papae subscriptio.

✠ EGO GREGORIUS

CATHOLICAE ECCLESIAE EPISCOPUS.

Cardinalium subscriptiones.

✠ Ego Antonius cardinalis Saulius, episcopus Ostiensis, promitto, voveo et iuro.

1 Edit. Main. legit *nominum* (B. T.).

Bull. Rom. — Vol. XII.

79

✠ Ego Franciscus Maria cardinalis a Monte, episcopus Portuensis, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Franciscus cardinalis Sfortia, episcopus Tusculanus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego A. cardinalis Montaltus, episcopus Albanensis, S. R. E. vicecancellarius, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Odoardus cardinalis Farnesius, episcopus Sabinensis, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Octavius cardinalis Bandinus, episcopus Praenestinus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Andreas cardinalis Perrettus promitto, voveo et iuro.

✠ Ego B. cardinalis Bevilacqua promitto, voveo et iuro.

✠ Ego F. tituli S. Praxedis, presbyter cardinalis de Sordus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Ioannes Baptista, tituli Ss. Marcellini et Petri cardinalis Detus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Dominicus, Ss. Apostolorum presbyter cardinalis Gymnasius, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Carolus tituli S. Caesaris, presbyter cardinalis Madrutius, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego S. tituli S. Chrysogoni, presbyter cardinalis Burghesius, maior poenitentarius, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego M. tituli S. Onuphrii, presbyter cardinalis Barberinus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego Ioannes Garzia, tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis Millinus, promitto, voveo et iuro.

✠ Ego M. tituli Ss. Quirici et Iulittae, pres-

byter cardinalis Lantes, promitto, voveo et iuro.

† Ego M. Angelus Tontus tituli S. Petri ad Vincula, presbyter cardinalis Nazarenus, promitto, voveo et iuro.

† Ego F. tituli S. Augustini, presbyter Verallus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Ioannes Baptistae tituli S. Caeciliae, presbyter cardinalis Lenus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Dominicus tituli S. Martini in Montibus, presbyter cardinalis Rivarola, promitto, voveo et iuro.

† Ego P. tituli S. Mariae de Populo, presbyter cardinalis Philonardus, promitto, voveo et iuro.

† Ego P. Paulus tituli Ss. Nerei et Achillei, presbyter cardinalis Crescentius, promitto, voveo et iuro.

† Ego Gaspar tituli S. Crucis in Hierusalem, presbyter cardinalis Borgia, promitto, voveo et iuro.

† Ego Robertus tituli S. Alexii, presbyter cardinalis Ubaldinus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Tiberius tituli S. Priscæ, presbyter cardinalis Mutus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Gabriel tituli S. Pancratii, presbyter cardinalis de Treio, promitto, voveo et iuro.

† Ego Petrus tituli S. Thomae in Parione, presbyter cardinalis Camporeus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Matthaeus tituli S. Marci, presbyter cardinalis Priolus, promitto, voveo et iuro.

† Ego S. presbyter cardinalis S. Susannae, S. R. E. bibliothecarius, promitto, voveo et iuro.

†

† Ego Guido tituli S. Ioannes ante Portam Latinam, presbyter cardinalis Bentivolus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Petrus tituli S. Salvatoris in Lauro, presbyter cardinalis, promitto, voveo et iuro.

† Ego It. Fridericus, presbyter cardinalis de Zolrelen, promitto, voveo et iuro.

† Ego Caesar tituli S. Petri in Monteaureo, presbyter cardinalis Gherardus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Fr. Desiderius tituli S. Clementis, presbyter cardinalis de Cremona, promitto, voveo et iuro.

† Ego Stephanus tituli S. Mariae in Via, presbyter cardinalis Pignatellus, promitto, voveo et iuro.

† Ego L. cardinalis Ludovisius tituli S. Mariae de Transpontina, S. R. E. camerarius, promitto, voveo et iuro.

† Ego Franciscus tituli S. Matthaei in Merulana, presbyter cardinalis Sacratius, promitto, voveo et iuro.

† Ego M. Antonius tituli S. Eusebii, presbyter cardinalis Gozadinus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Alexander S. Mariae in Vialata, diaconus cardinalis Estensis, promitto, voveo et iuro.

†

†

†

†

†

†

†

† Ego Franciscus S. Angeli in Foro piscium, diaconus cardinalis Boncompagnus, promitto, voveo et iuro.

† Ego Hippolytus S. Mariae Novae, diaconus cardinalis Aldobrandinus, promitto, voveo et iuro.

†

Publicatio
facta in Urbe.

Anno a Nativitate Domini Nostri Iesu Christi MDCXXI, indictione quarta, die vero XXVI mensis novembris, pontificatus sanctissimi in Christo Patris et Domini N. D. Gregorii divinâ providentiâ Papae XV, pontificatus sui primo, introscriptae litterae apostolicae publicatae et affixae fuerunt ad valvas basilicarum S. Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum de Urbe, ac cancellariae apostolicae, et in acie campi Florae, dimissis ibidem earundem litterarum originalibus appensis per aliquod temporis spatium, et exinde amotis, deinde dimissis earundem litterarum copiis affixis, ut moris est, per nos Augustinum Bracherium et Brandimartem Latinum praelibati S. D. N. Papae cursores.

OCTAVIUS SPADA magister cursorum.

XLII.

Clericis regularibus Scholarum Piarum permittitur tria solemnia vota emittant.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

In supremo apostolatus solio, meritis licet imparibus, divinâ dispositione constituti, ad ea vigilantiae nostrae partes libenter interponimus, per quae pia clericorum congregationes in Ecclesiâ Dei ad illius laudem et gloriam provide, sancteque institutae in perseverantiâ laudabilem operum incitentur, ac maioribus in dies proficiant incrementis.

Iosepheus a Matre Dei praefectus congregationis clericorum pauperum Matris Dei Scholarum Piarum procos

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Iosepheus de Matre Dei praefectus generalis Congregationis clericorum pauperum Matris Dei Scholarum Piarum de Urbe, nobis nuper exponi fecit, clerici eiusdem

1 Hanc Congregationem ad pauperes scholares pie et sine ullâ mercede erudiendos, erexisse Paulum V vide in Const. CCLXVIII Ad ea (in h. n. edit. CCLXXXVII, supra pag. 382).

congregationis tria simplicia, paupertatis scilicet, castitatis et obedientiae vota emittant; cumque, perfectionis vitae studio ducti, simplicia vota praedicta per nos solemniter declarari nobis humiliter supplicassent:

§ 2. Venerabiles fratres nostri S. R. E. cardinales negotiis episcoporum et regularium praepositi, quibus negotium huiusmodi mature examinandum, et nobis referendum commisimus, praedictam congregationem nuncupatam Pauperum Matris Dei, olim Romae felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri auctoritate erectam, et per sanctae memoriae Paulum Papam V praedecessorem nostrum confirmatam, et prope ecclesiam sancti Pantaleonis de Urbe modo degentem, in religionem trium votorum solemnium approbati posse censuerint, prout in decreto desuper sub die xxxi augusti proxime praeteriti facto dicitur contineri:

§ 3. Nos, piis Iosephi et clericorum praedictorum votis huiusmodi, quantum cum Domino possumus, benigne annuere, eosque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus eorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praedictum apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, approbamus et confirmamus, illique perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos, tam iuris quam facti, defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decernentes, praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore,

Decreto congregationis episcoporum et regularium, cuius examini remissae fuerant, approbatae.

Illudque Gregorius Papa confirmat.

Clausula praesentium

suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac Iosepho et clericis predictis in omnibus et per omnia plenissime suffragari.

Irritansque decretum apponit.

§ 5. Atque ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria quoque derogat.

§ 6. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, dictae Congregationis (etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVIII novembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 18 novembris 1621, pontif. an. I.

XLIII.

Investitura regni Siciliae Philippo IV Hispaniarum regi catholico conceditur cum solitis conditionibus¹.

**Gregorius Papa XV,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.**

Prooemium.

Regis aeterni Iesu Christi Domini nostri, per quem reges regnant et legum conditores, iusta decernunt, vices licet immeriti in beati Petri Sede gerentes in terris, dum omnibus ecclesii spatoralem impendimus sollicitudinem, curae Ecclesiae Romanae, quae ab eodem apostolorum Principe continuatâ successione ad humilitatem nostram divinâ providentiâ pervenit, praecipue, ut par est, sicut ex alto conceditur, invigilamus, et de principatibus, regnis, quorum

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

eadem Ecclesia proprietatem habere dignoscitur et directum dominium, praedictorum praedecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis insistentes, ita disponimus, ut reges et principes, qui avitâ maiorum suorum eximiâ pietate et erga catholicam fidem et Romanam Ecclesiam illustri zelo toto orbe refulgent, plane agnoscant a nobis et sanctâ Sede Apostolicâ eorum merita quanti cum Domino potest aestimari, ac favoribus et gratiis, quotiescumque datur occasio, suas ac suorum successorum personas decorari, et ipsi in religionis illius, quam eadem Ecclesia Romana, radix et magistra ecclesiarum, docet et docuit semper defensione, et, quantum sibi conceditur, propagatione, eiusdemque sanctae Sedis cultu et reverentiâ confirmentur et foveantur.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Iulius Papa II praedecessor noster regnum Siciliae ac Hierusalem, cum totâ terrâ quae est citra Pharum usque ad confinia terrarum sanctae Romanae Ecclesiae, civitate Beneventanâ cum eius territorio et pertinentiis dumtaxat exceptâ, ad ius et proprietatem eiusdem Ecclesiae pertinens, et tunc ad ipsum praedecessorem, et dictam Ecclesiam devolutum, quovis modo et ex quavis causâ illud ad eandem Ecclesiam devolutum esset, aut aliâ eius dispositio ad praedictum praedecessorem pertineret, cum omnibus iuribus et pertinentiis suis clarae memoriae Ferdinando Aragoniae, et utriusque Siciliae ac Hierusalem regi, pro se, suisque in dicto regni Aragoniae successoribus et haeredibus tam masculis quam feminis ex eo rectâ lineâ descendantibus, certo tunc expresso modo, natis et nascituris, in feudum perpetuum pro annuo censu, et sub diversis concessionibus, modis, formis, adiectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, voluntatibus et ordinationibus, etiam tunc expressis, sine tamen praeiudi-

Iulius II Siciliae regnum in feudum concessit Ferdinando I Aragoniae regi, eiusque successoribus.

cio iuris ipsi Ferdinando regi aliâs in eodem regno forsâ competentis, cui tunc noluit derogari, de fratrum suorum consilio pariter et assensu, ex certâ scientiâ ac de apostolicae potestatis plenitudine concessit et elargitus fuit, dictam civitatem Beneventanâ cum eius territorio, districtu et pertinentiis, per ipsum praedecessorem seu Romanum Pontificem distinctis seu distinguendis, cum eorum incolis, prout illam sibi dudum antea praedicta Ecclesia specialiter retinuerat et reservaverat, sibi et eidem Ecclesiae specialiter reservando, prout in ipsius praedecessoris desuper confectis litteris (in quibus idem praedecessor inter alia voluit, quod dictus Ferdinandus rex et sui in dicto regno Siciliae ultra Pharum haeredes et successores darent praedecessori et Ecclesiae praedictis eorum privilegium aureâ Bullâ bullatum, in quo proprio iuramento faterentur et recognoscerent expresse regnum Siciliae et Hierusalem, ac totam eorum¹ terram quae est citra Pharum usque ad confinia eiusdem Ecclesiae, exceptâ civitate Beneventanâ praedictâ, cum territorio, districtu et pertinentiis suis, ex solâ gratiâ et merâ liberalitate Sedis et praedecessorum praedictorum sibi, suisque haeredibus et successoribus fuisse concessa, et eos recepisse et tenere regnum Siciliae et terram huiusmodi a praedecessore et Ecclesiâ praedictis, sub pactis, modis et conditionibus tunc, ut praefertur, expressis), plenius continetur.

Leo X eisdem legibus praedictum regnum Carolo V concessit.

§ 2. Et deinde pia memoriae Leo Papa X, etiam praedecessor noster, dictum regnum Siciliae citra Pharum clarae memoriae Carolo Romano imperatori semper augusto, tunc Romanorum et Hispaniarum regi catholico, in imperatorem electo, in feudum eisdem modo et formâ, quibus per praedictum Iulium praedecessorem praedicto Ferdinando regi concessum fuerat,

¹ Potius legéretur *eam* (R. T.).

et sub praedictis, quae tunc per eandem Sedem remissae non apparerent, et certis aliis tunc expressis conditionibus, de novo concessit, et de eo etiam ipsum Carolum imperatorem investivit, et dictus Carolus imperator per quondam Ioannem Emanuelem Aurei Velleris equitem, tunc in humanis agentem, et ipsius Caroli imperatoris apud Leonem praedecessorem et Sedem praedictos oratorem et procuratorem specialem, promisit, et se ac omnes regnum ipsum Siciliae vigore illius concessionum, tam per Iulium quam Leonem praedecessores factarum², pro tempore obtinentes obligavit ad inviolabiliter observandum et adimplendum omnia in litteris Iulii praedecessoris huiusmodi contenta, super quibus de dispensatione, aut illorum remissione per eandem Sedem non constaret seu appareret, et solvendum singulis annis in perpetuum camerae apostolicae septem mille ducatos auri de camerâ in festo beati Petri, ultra solitum censum parafræni albi pro recognitione veri et directi domini ipsius regni Siciliae, et ad Leonis praedecessoris et camerae praedictorum requisitionem delinquentes in terris eidem Ecclesiae mediate³ vel immediate subiectis, ad dictum regnum et illius civitates, terras, et loca confugientes, capi et ad Urbem vel alium locum remitti faciendum⁴, sub poenis in litteris Iulii praedecessoris huiusmodi contentis, dummodo idem Leo praedecessor et successores sui Romani Pontifices ac predicta camera, ad ipsius Caroli imperatoris et officialium suorum requisitionem, delinquentes in terris et locis dicti regni, ad terras et loca Ecclesiae confugientes, pariter ad eos remitteret⁴, prout in instrumento publico desuper confecto, et in certis ipsius praed-

¹ Edit. Main. legit *factorum* (R. T.).

² Ibid. legitur *meditate* (R. T.).

³ Erronee edit. Main. legit *faciendi* (R. T.).

⁴ Potius lege *remitterent* (R. T.).

decessoris Leonis litteris de verbo ad verbum inserto, etiam plenius continetur.

Julius III investituram concessit Philippo secundo.

§ 3. Ac demum recolendae memoriae Julius Papa III, etiam praedecessor noster, praevia renunciatione praedicti Caroli Romani Imperatoris semper augusti, dictum regnum Siciliae et Hierusalem cum tota terra citra Pharum usque ad confinia Romanae Ecclesiae (excepta civitate Beneventana cum eius territorio et districtu ut supra) inclitae memoriae Philippo II tunc Angliae regi et Hispaniarum principi, pro se, suisque haeredibus et successoribus Aragoniae regibus, tam masculis quam feminis, ex eo recta linea descendentibus, natis et nascituris, ac aliis personis in concessionibus Iulii et Leonis comprehensis, et per eas vocatis, in feudum perpetuum pro solito annuo censu septem mille ducatorum auri de camera et unius parafræni albi solvendo, et sub conditionibus, modis et formis, adiectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, voluntatibus et ordinationibus in litteris Iulii et concessionis Leonis contentis, quae per eandem Sedem remissae non apparerent, similiter concessit, et de eo etiam ipsum Philippum regem investivit, et dictus Philippus rex per quondam Ferdinandum Franciscum Avolos de Aquino marchionem Piscariae, tunc in humanis agentem, et ipsius Philippi regis apud Iulium praedecessorem et Sedem praedictos procuratorem specialem, obedientiam, homagium et iuramentum fidelitatis consuetum praestitit, prout in ipsius etiam Iulii praedecessoris litteris plenius continetur: quae omnia idem Philippus rex successive per bullam suam auream, sub datum Bruxellis anno Domini MDLV die 1 octobris, manu sua subscriptam approbando et acceptando confessus fuit et recognovit.

Eadem investitura a Clemente VIII confirmata.

§ 4. Postremo autem felicitis recordationis Clemens Papa VIII praedecessor no-

1 Edit. Main. legit *subscriptum* (R. T.).

ster, eodem Philippo III viam universae carnis ingressō, regnum ipsum Siciliae et Hierusalem cum tota terra praedicta citra Pharum usque ad confinia terrarum eiusdem Ecclesiae Romanae (excepta civitate Beneventana; cum eius territorio, districtu et pertinentiis, per se seu eius et nostros praedecessores Romanos Pontifices distinctis, ac eorum incolis, quam sibi et eidem Ecclesiae specialiter retinuit et reservavit) clarae memoriae Philippo III etiam Hispaniarum regi catholico, pro se, suisque haeredibus et successoribus Aragoniae regibus, tam masculis quam feminis, ex eo recta linea descendentibus, natis et nascituris, ac aliis personis in concessionibus utriusque Iulii et Leonis praedictorum huiusmodi comprehensis, et per eas vocatis, in feudum perpetuum pro solito annuo censu septem millium ducatorum similium et unius parafræni albi, ut praefertur, solvendo, et sub conditionibus, modis, formis, adiectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, voluntatibus et ordinationibus in litteris utriusque Iulii et concessionis Leonis praedecessorum huiusmodi contentis, quarum remissionem per Sedem praedictam factam fuisse non appareret, praestitis prius tamen eidem Clementi praedecessori ac Sedi et Ecclesiae praedictis nomine ipsius Philippi III regis per bonam memoriam Antonii de Cardona et Corduba, ducem Svessae, Somae, Varnae, comitem Cabrae et Palemos, vicecomitem de Ibregar, et ipsius Philippi III regis consanguineum et consiliarium, apud eundem Clementem praedecessorem et Sedem praedictam oratorem et procuratorem ac mandatarium suum specialem, per eundem Clementem praedecessorem admissa obedientia, atque homagio et iuramento fidelitatis, sub certa tunc expressa forma, pariter concessit et elargitus est,

cessa fuit Philippo III.

1 Edit. Main. legit *praestitae*; sed *praestitit*, nempe obedientia, vel *praestitis* legend. (R. T.).

ac regnum ipsum praedicto Philippo III regi, modo et forma praemissis, infeudavit, prout in praedicti Clementis praedecessoris sub plumbo sub datum Romae apud sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicae MDXCIX, quinto idus septembris, pontificatus sui anno VIII, expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro expressis et ad verbum insertis haberi volumus, plenius continetur.

Philippus IV eam petit.

§ 5. Cum autem, sicut Deo placuit, ab humanis exempto dicto Philippo III rege, iure successionis una cum aliis regnis, provinciis et ditionibus universis dictum regnum Siciliae et Hierusalem cum tota terra citra Pharum, ad charissimum in Christo filium nostrum Philippum IV Hispaniarum regem catholicum dicti Philippi III regis filium et haeredem legitime pervenerint, et idem Philippus rex, volens debitam obedientiam et fidelitatis ac homagii iuramentum in manibus nostris praestare, ac ea, ad quae ratione ipsius feudi tenetur, adimplere, dilectum filium nobilem virum Franciscum de Cueva ducem de Alburquerque, et ipsius Philippi regis consanguineum et consiliarium, et apud nos et Sedem Apostolicam oratorem et procuratorem, mandatarium suum specialem fecerit, constituerit et deputaverit specialiter et expresse ad se nomine praedicti Philippi regis, quoties opus fuerit, coram nobis humiliter, et cum omni reverentia praestandum, ac a nobis investituram dicti regni humiliter petendum, eamque acceptandum, nec non nobis nomine eiusdem Philippi regis pro praedicto regno Siciliae et Hierusalem cum tota terra citra Pharum debitam obedientiam exhibendum, ac etiam fidelitatis et homagii iuramentum ratione feudi dicti regni praestandum, quod requisitum necessarium et opportunum foret ex ipsius feudi natura,

1 Huiusmodi Clem. VIII litterae leguntur in Bull. tom. x, pag. 536 (R. T.).

et quemadmodum illud praestitum fuerat a Philippo III rege praedicto, atque ab aliis praedecessoribus suis in eodem regno solitum fuerat praestari, dans et tribuens idem Philippus rex praedicto Francisco duci et procuratori omnem potestatem, omnemque arbitrium et auctoritatem ea agendi et iurandi praemissa ex causa in animam suam, quae ipsemet Philippus rex agere et iurare posset, si personaliter ea faceret, et dictus Franciscus dux et procurator in vim constitutionis et deputationis huiusmodi ad praemissa omnia et singula nomine praedicti Philippi regis peragenda et exequenda coram nobis humiliter et cum omni reverentia sub die XVI septembris proxime praeteriti se praesentaverit, et in generali venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium congregatione, quae postmodum ob varia nostra impedimenta sub die XXVII octobris praesentis anni coram nobis in palatio nostro apostolico in Vaticano ad hoc specialiter convocata et habita fuit cum pluribus archiepiscopis, episcopis, aliisque praelatis ibi adstantibus, nomine ipsius Philippi regis nobis et Sedi Apostolicae ac Romanae Ecclesiae praedictis obedientiam, itemque homagium et iuramentum fidelitatis sub forma inferioris adnotata praestiterit:

§ 6. Nos, considerantes ipsius Philippi regis haereditariam regnandi consuetudinem, et quod sciat et volet commissos sibi populos in pacis amoenitate et iustitiae cultu confovere, ac nos et Romanam Ecclesiam ipsius regni proprietarios et directos dominos gratia devotione et fide sinceram recognoscere, mandato procurationis ipsius Philippi regis huiusmodi publice et alta voce in eadem congregatione perlecto, et diligenter inspecto et considerato, ac habita super his cum eisdem venerabilibus fratribus nostris sanctae

Concedit Gregorius.

1 Edit. Main. legit *procuraciones* (R. T.).

Romanæ Ecclesiæ cardinalibus prius in consistorio nostro secreto, et deinde etiam in aliâ simili congregatione generali ad hoc nominatim habitâ in eodem palatio nostro, deliberatione maturâ, de ipsorum litterarum nostrorum consilio pariter et assensu, et ex certâ nostrâ scientiâ, et de apostolicæ potestatis plenitudine, in Nominis Patris, et Filii, et Spiritus Sancti obedientiam ab eodem Francisco duce et procuratore nomine ipsius Philippi regis nobis ac Sedi ac Ecclesiæ prædictis, ut præmittitur, præstitam, itemque homagium et iuramentum fidelitatis huiusmodi, laeto atque hilari animo admittimus, ac regnum ipsum Siciliae et Hierusalem cum totâ terrâ prædictâ citra Pharum usque ad confinia terrarum eiusdem Ecclesiæ Romanæ (exceptâ prædictâ civitate Beneventanâ cum eius territorio, districtu et pertinentiis, per nos seu Romanos Pontifices distinctis, ac eorum incolis, quam nobis, prout illam sibi dudum prædicta Ecclesiâ¹ specialiter retinuit et reservavit, harum serie unâ cum loco Pontiscurvi eiusque territorio nobis et eidem Ecclesiæ specialiter reservamus) dicto Philippo regi pro se, suisque haeredibus et successoribus Aragoniæ regibus, tam masculis quam feminis, ex eo rectâ lineâ descendantibus, natis et nascituris, ac aliis personis in concessionibus utriusque Iulii ac Leonis et Clementis prædecessorum huiusmodi comprehensis, et per eas vocatis, in feudum perpetuum pro solito annuo censu septem millium ducatorum similium et unius parafraeni albi, ut præfertur, solvendo, et sub conditionibus, modis, formis, adiectionibus, promissionibus, clausulis, cautelis, voluntatibus et ordinationibus in litteris utriusque Iulii et Clementis ac concessione Leonis prædecessorum huiusmodi contentis, quarum remissionem per Sedem prædictam factam

¹ Edit. Main. legit *prædictæ Ecclesiæ* (n. t.).

fuisse non apparebit, omni meliori quo possumus modo concedimus et elargimur, ac regnum ipsum prædicto Philippo regi, modo et formâ præmissis, infeudamus, eumque de illo per ipsius Francisci ducis et procuratoris ad osculum pedum nostrorum admissionem investimus.

§ 7. Volentes et intendentes, ut infra annum, a datâ præsentium computandum, idem Philippus rex privilegium suum bullâ aureâ bullatum (in quo proprio iuramento fateatur et recognoscat expresse regnum Siciliae et Hierusalem, ac totam terram eorum¹ quae est citra Pharum usque ad confinia ipsius Ecclesiæ Romanæ, exceptis civitate Beneventanâ et loco Pontiscurvi, cum illorum territoriis, districtibus, et pertinentiis, quae eidem Ecclesiæ remaneant, prædicto Philippo regi suisque haeredibus et successoribus ex solâ gratiâ et merâ liberalitate Sedis Apostolicæ et nostrâ fuisse concessa, eosque recepisse², et tenere regnum Siciliae, et terram huiusmodi a nobis et dicta Romanâ Ecclesiâ, sub pactis, modis et conditionibus supradictis) nobis, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, dare et tradere teneatur.

§ 8. Per præmissa autem non intendimus iuri cuiuscumque in aliquo praeiudicare.

§ 9. *Forma vero iuramenti per ipsum Franciscum ducem et procuratorem præstiti talis est:* Ego Franciscus de la Cueva, dux de Alburquerque, marchio de Cuellar, comes de Ledesma et de Gulman, dominus in temporalibus de Monbeltrano et de la Codofera, serenissimi domini Philippi Dei gratiâ regis Siciliae citra Pharum et Hierusalem ac Hispaniarum domini mei consiliarius, et apud sanctissimum dominum nostrum D. Gregorium Papam XV et sanctam Sedem Apostolicam orator et procurator ad haec omnia specialiter constitutus, speciali mandato Sanctitati Vestrae

¹ Ni malueris legere *eam* (n. t.).

² Edit. Main. legit *recessisse* (n. t.).

Cum conditionibus hic expressis.

Reservatio iurium cuiusque competentium.

Tenor iuramenti per oratorem Philippi regis præstiti.

exhibito plenum homagium ligium et vassallagium nomine ipsius Philippi regis faciendi vobis domino nostro D. Gregorio Papae XV et Ecclesiæ Romanæ pro regno Siciliae et Hierusalem, ac totâ terra quae est citra Pharum, usque ac confinia terrarum ipsius Ecclesiæ (exceptâ civitate Beneventana, ac toto territorio, ac omnibus districtibus et pertinentiis, secundum antiquos fines territorii et pertinentiarum ac districtus civitatis eiusdem per Romanos Pontifices distinctos et imposterum distinguendos), in animam dicti serenissimi domini Philippi regis principalis mei iuro, quod idem serenissimus dominus Philippus rex ab hac horâ in antea fidelis et obediens erit beato Petro et vobis D. Gregorio XV vestrisque successoribus Romanis Pontificibus canonice intransibus, sanctaeque apostolicæ Romanæ Ecclesiæ; non erit in consilio, consensu, vel facto, ut vitam perdatis, seu perdant, aut membrum, seu capiamini, vel capiantur malâ captione; consilium vero, quod sibi credituri estis per vos, aut nuncios vestros, vel per litteras, ad vestrum vel eorum damnum scienter nemini pandet; et si sciverit fieri, vel tractari, seu procurari aliquid, quod in vestrum, vel eorum damnum cedat, illud pro posse impedit, et si hoc impedire non poterit, illud vobis, vel eis significare curabit; Papatum Romanum, et regalia sancti Petri, tam in regno Siciliae prædicto quam alibi consistentia, adiutor vobis et eis erit ad defendendum et retinendum ac recuperandum, et recuperata manutenenda, contra omnem hominem: universas et singulas condiciones supradictas, et quascumque alias in litteris felicis recordationis Iulii Papae II super ipsius regni et terrarum infeudatione sive investiturâ confectis contentas, ac omnia et singula quae in eis continentur, plenarie adimplebit, et inviolabiliter observabit, et nullo unquam tempore veniet

contra ea; nec procurabit per se, vel alium, seu alios, quoquo modo, ut eligatur, vel nominetur in regem, vel imperatorem Romanorum, seu regem Theutoniae, aut dominum Lombardiae, seu Tusciae; et si electionem, vel nominationem ad imperium, seu regnum Romanum, seu regnum Theutoniae, vel dominium Lombardiae et Tusciae, aut maioris partis eorumdem, de eo celebrari continget, nullum huiusmodi electioni, seu nominationi assensum praestabit; nec intromittet se modo aliquo de eorum vel alicuius eorum regimine; nec de civitate Beneventana, et suis territoriis, districtibus et pertinentiis, seu Campaniae, neque de Maritimâ, ducatu Spoletano, neque Marchia Anconitana, Patrimonio beati Petri, et Tuscia, et Massa Trebaria, Romandiola, almâ Urbe, in civitatibus Perusinensi, civitate Castelli, Bononiensi, Ferrariensi, Avenionensi, et Comitatu Venayssino, seu aliis terris quibuscumque vestris, et feudis ipsius Ecclesiæ ubilibet constitutis, ex successione, vel legato, seu donatione, aut venditione, seu alio quovis titulo vel contractu, nihil unquam sibi acquirere, seu quomodolibet vendicare, et nihil unquam recipiet, vel habebit, seu retinebit, vel poterit recipere, habere, vel etiam retinere in illis, nec ullam potestariam, capitaniam, vel rectoriam, nullumque aliud officium recipiet, seu recipere poterit in eisdem, seu ipsorum aliquo, nec etiam occupabit, vel occupari permittet seu faciet præmissa vel partem aliquam eorumdem, neque illam offendet, aut molestabit, neque etiam Romanam Ecclesiam quoquo modo, sub censuris, poenisque spiritualibus et temporalibus in conditionibus et infeudatione prædictis contentis, quas hic haberi volo in singulis suis partibus aliis pro specificis repetitis et expressis: schismatico, aut haeretico cuiuscumque, vel a fide devio, ab

ipsa Ecclesia praeciso, eiusque sequacibus, et dantibus ei auxilium, consilium, vel favorem, non dabit quovis modo, per se, vel alium, seu alios, directe vel indirecte, publice vel occulte, auxilium, consilium vel favorem, nec ab aliis, quantum in eo erit, si impedire poterit, dari permittet, sed eos iuxta posse suum, donec convertantur, persequetur et impugnabit; sic dictum Philippum regem Deus adiuvet, et haec sancta Dei Evangelia. Iuravi ut supra.

Ego praedictus dux.

Clausulae po-
nales.

§ 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae admissionis, reservationis, concessionis, elargitionis, infestationis, investiturae, voluntatis vel intentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXXI, quinto kalendas decembris, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 27 novembris 1621, pontif. anno 1.

✠ EGO GREGORIUS

Papae sub-
scriptio.

ECCLESIAE CATHOLICAE EPISCOPUS.

Perfice gressus meos in semitis tuis.

Et subscri-
ptiones card-
inalium.

† Ego Antonius cardinalis Saulius, diaconus.
† Ego Franciscus Maria cardinalis a Monte.
† F. Sfortia cardinalis episcopus Tusculanus.
†
†
† Ego Octavius episcopus Praenestinus cardinalis Bandinus.
†
†
† Ego Andreas tituli S. Agnetis in Agone cardinalis Perettus.
†
†

†
†
†
† Ego Dominicus Ss. Apostolorum cardinalis Gymnasius.
†
† Ego Carolus tituli S. Caesaris presbyter cardinalis Madrutius.
†
† Ego Scipio tituli S. Chrysogoni presbyter cardinalis Burghesius.
†
† Ego Garzias tituli Ss. Quatuor Coronatorum presbyter cardinalis Millinus.
† Ego M. tituli Ss. Quirici et Iulitae presbyter cardinalis Lantes.
†
†
† Ego F. tituli S. Augustini presbyter cardinalis Verallus.
† Ego Ioannes Baptista tituli S. Caeciliae presbyter cardinalis Senensis.
†
†
† Ego Dominicus tituli S. Martini in Montibus presbyter cardinalis Rivarola.
†
†
† Ego Paulus tituli Ss. Nerei et Achillei presbyter cardinalis Crescentius.
†
†
† Ego Gaspar tituli S. Crucis in Hierusalem presbyter cardinalis Borgia.
† Ego F. Felix tituli S. Anastasiae presbyter cardinalis Asculanus.
†
†
† Ego Tyberius tituli S. Prisciae presbyter cardinalis Mutus.
† Ego Gabriel tituli S. Bartholomaei in Insula presbyter cardinalis de Treio.
†
†
† Ego Iulius tituli S. Sabinae presbyter cardinalis Sabellius.
†

Venerabili fratri episcopo Ebroicensi
Gregorius Papa XV.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Supernā dispositione, a cuius inscrutabili providentiā ordinationem suscipiunt universa, sacrosantae militantis Ecclesiae regimini, nullo licet merito nostro, praesidentes, pia christifidelium quorumlibet vota, praesertim ad divini numinis laudem et gloriam, catholicae religionis propagationem, et pauperum peregrinorum, et personarum pestiferis et aliis gravibus infirmitatibus laborantium curam et consolationem tendentia, ad exauditionis gratiam libenter admittimus, ac favoribus et gratiis prosequimur opportunis, ac alias in his pastoralis officii nostri partes favorabiliter interponimus, prout personarum, rerum et temporum qualitatibus debite pensatis conspicimus in Domino salubriter expedire.

Exordium.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecerunt dilecti filii Petrus David et Andreas du Saussay, ac Renatus Boroutesauge, et Philippus Bilainc, Maturinus le Picart, Ioannes le Feullon et Marinus le Leurier, Ebroicensis seu alterius dioecesis, necnon dilectae in Christo filiae Catharina le Bis, ac Francisca de la Croux et Claudia le Caron, Ioanna le Bis, Maria le Caron, Ioanna de Santay, Caroletta le Pigeon et Maria Bouvier, mulieres illarum partium, quod ipsi (cupientes¹, et alias non sine animi dolore perpendentes, multos christifideles, qui ex devotione, aut votis emissis ad id adstricti, ecclesiarum, in quibus Sanctorum et Sanctarum intercessionibus divina maiestas miracula operari et gratias suas pie invocantibus impartiri dignatur, visitandarum gratiā etiam a longinquis partibus peregrinantur, facultatibus destitutos, propter modicas hisce calamitosis et in exercendā charitate tepidis temporibus eleemosynas erogari solitas ac

Nonnullae
piae utriusque
sexus personae
Ordinem hospi-
talem pro christi-
anae charitati
exercendis o-
peribus erigere
salagerunt.

XLIV.
Facultas episcopo Ebroicensi erigendi Congregationem hospitalarem utriusque sexus in oppido Locovariensi eiusdem Ebroicensis dioecesis sub regulā Ordinis Minorum sancti Francisci, nonnullis additis concessionibus et privilegiis¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

¹ Nisi legi debeat audientes vel capientes (R.T.).

hospitalium sufficientibus redditibus sufficientium penuriam, ventis et pluviis, frigori, aliisque caeli iniuriis, etiam fami expositos, et, quod magis dolendum est, sine praevis sacramentorum perceptione misere interdum emori, hisque salubre et salutare aliquod remedium afferre cogitantes) se se in oppido Locovariensi, vulgo de Louvois, dictae tuae Ebroidensis dioecesis, de tua licentia, nonnullis aliis utriusque sexus personis in eorum societatem adductis, eo adunaverunt, ac ad publicam hospitalitatem erga pauperes peregrinos, necnon opera misericordiae corporalia et spiritualia erga peste affectos et laborantes in opportunis locis expresse sepositos exercendum, se se et facultates suas Deo dicaverunt, magnamque pecuniarum summam in emptionem domorum et aliorum bonorum stabilium pro dote duorum monasteriorum, unius videlicet virorum, et alterius mulierum, totidemque hospitalium, pro viris et mulieribus ad professionem admittendis et egenis ac infirmis hospitio excipiendis respective, converterunt et erogaverunt, ac in congregatione, ut infra, erigenda cum animi quiete Deo inservire cupiunt; et ad hunc effectum nobis praesentem vivendi formulam, uti ad propositum sibi finem conducentem, praesentari fecerunt, videlicet:

Nonnullas autem regulas sibi constituerunt.

§ 2. Ut quicumque fideles huiusmodi Congregationem ingredi et in illa Altissimo famulari cupient, quo purius et expeditius observare possint etiam consilia sancti Iesu Christi Dei et Domini nostri evangelii, praeter castitatis, obedientiae et vitae sine proprio degendae vota per eos emittenda, etiam peculiare votum emittant ad hospitalitatem erga pauperes peregrinos exercendam, curamque suscipiendam epidemia seu peste laborantium, ac necessaria illis tam corporalia quam spiritualia, etiam sacramentorum administrationem, procurandum seu respective sup-

editandum, idque in locis opportunis et ad id deputatis, citra tamen ab iurisdictione Ordinariorum locorum exemptionem, quinimo tibi, ac Ordinario loci, in cuius dioecesi eos pro tempore degere contigerit, ac pro tempore existenti ministro generali Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, aliisque suis superioribus e dicto Ordine electis et eligendis se in perpetuum submittent; et, quoad clericos, ipsi nocturnis et diurnis horis in choro convenientes officium divinum secundum ritum S. R. E. et Concilii Tridentini unanimiter persolvent, ita tamen, ut illi ex dictis clericis, qui hospitalitatis vel aliorum misericordiae operum gratia, aliisve iustis de causis a choro aberunt, pro temporis et loci opportunitate devote et attente privatim dictum officium, laici vero non cantantes, vel absentes a choro, pro nocturno quater et vigesies *Pater noster*, sive orationem dominicam cum salutatione angelica, et pro laudibus quinquies, ac pro qualibet horarum, prima scilicet, tertia, sexta, nona, septies, necnon pro vespere duodecies, et pro completorio septies dictam orationem dominicam et salutationem angelicam recitare teneantur; matutinis autem et completoriis horis recitatis in choro, orationi mentali per dimidiam horam, aut alias prout eorum superiori benevisum fuerit, vacabunt, et quotidie hora serotina examen conscientiae exacte et fideliter facient. Et quia ieiunium mentem ad Deum elevat, quartam feriā cuiuslibet hebdomadae, nisi debilitas manifesta, aut infirmitas vel periculum pestis contrarium suaserit, ab esu carniū abstinebunt, et qualibet sexta feriā totius anni ieiunabunt, nisi festo Nativitatis Domini nostri Iesu Christi, aliove legitimo impedimento adveniente, itemque a die festo sancti Martini usque ad Nativitatem eiusdem Domini, et a dominica quinquagesimae usque ad festivitatem Paschatis

Resurrectionis Dominicae, singulis tamen diebus dominicis exceptis, ac cessante infirmitate et pestis evidenti periculo, ieiunium observabunt, prout etiam a Nativitate eiusdem Domini usque ad dictam dominicam quinquagesimae singulis quartam et sextam feriis, observantes interea omnia alia ieiunia ab Ecclesia et Ordinariis locorum indicta. Item, ne orationi et ieiunio frequentatio desit sacramentorum, singulis saltem mensibus peccata sua confitebuntur tam religiosi quam moniales Congregationis huiusmodi, atque propterea solemnioribus totius anni, et eiusdem Congregationis patronorum festivitibus, etiam sacra communione reficientur. Praeterea unaquaeque domus hospitalis praeposito suo pro tempore existenti suberit, qui legitime ab eisdem religiosis ex eadem Congregatione eligetur, et a pro tempore existente Ordinario loci approbabitur. Universi vero religiosi hospitalarii et hospitalariae huiusce Congregationis supradicto ministro generali submittentur, cui, et suis aliis superioribus ex suo Ordine praedicto electis et eligendis, eidem ministro generali subalternatis, firmiter obedire tenebuntur; ita tamen, ut praedictus minister generalis per se, vel per aliquem fratrum Reformatorem de Observantia, sive Relectorum, non autem Tertiariorum seu tertii Ordinis S. Francisci de Poenitentia nuncupatorum, a se deputatum, de triennio in triennium ad minus semel, quoad votorum implementum et exactam vitae regularis observantiam, Ordinarius vero loci, ratione hospitalitatis et curae laborantium peste, quoties libuerit, dictos hospitalarios et hospitalarias, modo et forma dicti Concilii Tridentini servatis, visitare possint et debeant. Insuper religiosi hospitalarii in superiores ministros ab ipsa Congregatione electi alios sibi subditos visitantes humiliter ac in charitate et cum moderatione corrigent, nihil contra conscientiam suam

et regulam, quam professi fuerint, praecipientes; subditi autem patienter in omnibus, quae Domino promiserunt, suis superioribus, etiam quoad curam erga peste laborantes et hospitalitatem, obedient. Quantum vero ad moniales huiusce Congregationis, regulam sibi praescriptam et clausuram iuxta Concilii Tridentini decreta exacte observabunt, et ab Ordinario loci, ac suis superioribus pro tempore existentibus, de iis quae ad legitimam electionem spectant et pertinent fideliter edoceri procurabunt, ut sic edoctae matrem sibi earum gremio et societate praeficiendam canonice et iuxta dicti Concilii decreta eligere possint. Porro ne quis ad religionem huiusmodi leviter et inconsiderate admittatur, neminem ad illius institutum prius recipient, quam pro tempore existentes superiores ingressum ad illam postulantis fidem, religionem, officium, statum et conditionem exploraverint, eique Congregationis et regulae onera proposuerint, monuerintque alienorum bonorum restitutionem faciendam; qua satisfactione, vel satisfaciendi cautione praestita, et, quatenus opus sit, reconciliatione cum proximo facta, per quindecim, plus minusve, dies instando pro qualitate personae ter, quaterve, si ita libuerit, de consilio tamen religiosorum magis idoneorum ad id deputatorum, priusquam recipiatur, reicient; in monialibus tamen forma Concilii Tridentini servetur quoad voluntatis explorationem, antequam profiteantur, et post annum professurus tam religiosus quam monialis, si idoneus vel idonea videbitur, facto prius testamento, et bonorum suorum dispositione, ad praescriptum sacri Concilii Tridentini, prout illis Spiritus Sanctus suggesserit, praedicta huiusce religionis vota emittent. Quae quidem professio, in scriptis redacta et manu publica signata, non aliter, nec alio modo recipitur, nisi conditione et instantia personae

attentâ consideratione discussis. Huius autem Congregationis pro habitu duas tunicas ex panno vel ex aliâ materiâ contra epidemiam seu pestem aptiore superiorum suae Congregationis arbitrio pro temporis et locorum varietate terrestres sive cinericii aut grisei coloris, ut vocant, tam novitii quam professi vestient; quarum tunicarum altera desuper maior erit, et in superiori parte insimul assutum habebit capuccium, cum cordâ ex crine equino desuper lumbos cingente, et eiusdem materiae coloris castanei, vulgo tanei, mantelletum humeris, calceatis pedibus ferent; novitiorum habitui distinctione superiorum arbitrio adhibitâ.

Insignia inventibus gestanda.

§ 3. Et insuper insignia sibi peculiariter haec desument, quae ad sinistram gestabunt, ut a ceteris quibuscumque internoscantur, videlicet: in superiori tunica coloris cinericii, sive grisei huiusmodi, crucem oblongam castanei coloris, quem taneum vocant, effinget; quam quidem in transversali spinea corona viridis amplectetur, tribus apicibus cacuminis nimirum et brachii utriusque singula lilia Gallici stemmatis flava, in imâ vero stirpe tres clavos ceruleos in acuminibus deorsum coalitos, et ab utrâque parte crucis iuxta arrectarium priores nominis S. Ludovici litteras hieroglyphicas appingent. Moniales vero similiter duas tunicas decenter longas et talaris vestient cum aliâ tunicellâ et cordâ crineâ desuper, necnon mantellum ex materiâ et colore praedictis, velumque album tempore novitatus, et post emissam professionem nigrum desuper gerent. Denique hospitalarii huiusmodi habitum semel susceptum post emissam professionem, nisi arctioris instituti aut religionis professione, servatâ tamen quoad hoc sacrorum canonum et sacri Concilii Tridentini formâ, dimittere non poterunt; nullique religiosorum eorundem fas erit, sine sui superioris licentiâ, de loco regulari sive

hospitali, in quo eos pro tempore transmitti seu commorari contigerit, discedere, aut discedentem recipere absque litterarum societatis cautione; et haec omnia et singula (praeter tria vota ceteris ordinibus essentialia et quartum superscriptum) in huiusmodi regulâ contenta erunt consilia ad facilius salvandas animas viatorum, et nulla obligatoria ad peccatum mortale vel veniale, nisi humano vel divino iure aliquis aliâs fuerit obligatus.

§ 4. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, instituti huiusmodi ratio nihil, quod pium non sit et salutare, amplectatur, sitque, quippe quod ad omnium fidelium¹ perutile et necessarium dignoscatur, omnibus illius notitiam habentibus ita gratum et acceptum, ut diversi utriusque sexus christifideles summo affectu in illud profitentium congregationem recipi et admitti exoptent, ob idque cupiant exponentes praedicti, ex domibus et aliis bonis stabilibus in oppido Locovariensi ad effectum praemissorum, ut praefertur, donatis seu acquisitis, duo monasteria sub instituto praedicto militantia, unum videlicet hominum, et alterum mulierum, ut praefertur, totidemque hospitalia erigi, sive illa erigendi sibi a nobis et Sede Apostolicâ licentiam concedi;

§ 5. Et (quia tempore pontificatus felicitis recordationis Pauli Papae V praedecessoris nostri, ei pro parte eorundem exponentium exposito, quod ipsi etiam medio iuramento se velle profiteri sub regulâ tertii Ordinis eiusdem sancti Francisci de Poenitentia intendebant, et mulieres praedictae ac aliquae earum sociae a superioribus dicti tertii Ordinis habitum per moniales dicti tertii Ordinis gestari solitum susceperant; subinde vero ortis controversiis inter superiores et fratres dicti tertii Ordinis ex unâ, et exponentes praedictos ex alterâ partibus, professionem

¹ Aliquid deest, ex. g. salutem vel bonum (R.T.).

Praedicta confirmari, facultatemque sibi nova hospitalia erigendi concedi petunt.

Ac perpetuum fratribus tertii Ordinis Franciscani silentium super controversiis nonnullis imponi.

dicti tertii Ordinis, nec alterius cuiuscumque religionis, non emiserant super quo per dictum Paulum praedecessorem a voto et iuramento praedictis absolvi, et superioribus ac fratribus tertii Ordinis huiusmodi, etiam de consilio et voto congregationis venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis regularium praepositorum, silentium perpetuum imponi obtinuerunt) impositionem perpetui silentii huiusmodi per nos et Sedem Apostolicam approbari et confirmari; quare nobis humiliter supplicari fecerunt iidem exponentes, ut eis in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur:

Praestat Gregorius.

§ 6. Nos, qui pia, et in subventionem proximi tendentia instituta, ut suum debitum sortiantur effectum, quantum cum Domino possumus, adiuvamus, exponentes praedictos, eorumque sanctum propositum huiusmodi specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, necnon eos et eorum quemlibet a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae, de voto eorundem fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negociis regularium praepositorum, per praesentes committimus et mandamus, quatenus praeinsertam formulam, seu institutum vivendi, necnon habitus et insignium huiusmodi delationem et gestationem auctoritate nostrâ perpetuo approbes et confirmes, eisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicias, omnesque et singulos, tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, suppleas: necnon unam Congregationem hospitalia-

Idque efficiendi Ebolicensi episcopo concedi facultatem.

riorum et hospitaliarum sancti Ludovici regis Franciae et sanctae Elisabethae olim reginae Unghariae sub regulâ sancti Francisci per pro tempore existentes dictorum fratrum Minorum de Observantiâ ministrum generalem, et eiusdem Congregationis praesules, ac alios illius ministros, eidem ministro generali subditos, electos et pro tempore eligendos, regendam et gubernandam, ac uno, eodemque tempore in dicto oppido Locovariensi dicta duo monasteria unâ cum hospitali pro quolibet, ac ecclesiis, campanilibus, campanis, claustris, dormitoriis, refectoriis, coemeteriis, areis, hortis, hortaliis, cellis, aliisque officinis necessariis et opportunis (dummodo tamen ita constructa et edificata fuerint, ut viâ publicâ, vel atrio saltem intermedio pro spatio, arbitrio tuo et Ordinariorum locorum pro tempore existentium statuendo, necnon muris altis et inaccessibilibus ab invicem separentur, et distincta sint, et in muris huiusmodi nullae omnino adsint ianuae, neque fenestrae, nec collocutoria, aut alia foramina, minusque ab uno ad alterum pateat aditus vel prospectus in monasteria et hospitalia dictae Congregationis, quorum unum ad virorum, et alterum ad mulierum, ad numerum certum iuxta formam et praescriptum sacri Concilii Tridentini, et cum dote pro qualibet moniali, et arbitrio tuo quoad quantitatem et formam, in illis respective recipiendorum et recipiendarum usum inservire debeat) sine alicuius praepiudicio dictâ nostrâ auctoritate etiam perpetuo erigas et instituas; illisque et eorum cuilibet ex nunc, prout postquam sic erecta et instituta fuerint, pro eorum dote, ac illorum religiosorum et monialium in ipsis monasteriis per te, pro hac primâ vice, ac eorum superiores postea pro tempore introducendorum et introducendarum sustentatione, onerumque illis incumbentium supportatione, tam

Cum aliis facultatibus huiusmodi expressis.

redditus et proventus per dictos exponentes, ut praefertur, donatos et assignatos (dummodo tamen pro quolibet eorumdem monasteriorum saltem quadringenta scuta monetae illarum partium annuatim proveniant) quam¹ omnia et singula alia, proprietates, bona, census, redditus, iura, obventiones, et emolumenta quaecumque dictis duobus monasteriis, ut praefertur, erigendis per quoscumque christifideles, et dictae Congregationis hospitalarios seu hospitalarias, aut alicuius eorum intuitu, per viam codicillorum, donationis etiam inter vivos, et causâ mortis, seu alterius cuiuscumque dispositionis, ac etiam in eleemosynam, vel aliâs pro tempore quomodocumque, et qualitercumque relinquenda et eroganda, ex tunc, prout postquam donati et assignati ac relictâ fuerint (ita tamen quod liceat eorumdem monasteriorum praeposito, seu ministro, superiori, et abbatissae, seu priorissae, necnon eorumdem conventibus pro tempore existentibus, corporalem, realem et actualem illorum omnium ac iurium et pertinentiarum suorum quorumcumque possessionem per se, vel alium, seu alios, eorum vel earum, ac monasteriorum, ut praefertur, erigendorum nominibus, propriâ auctoritate apprehendere, et apprehensam perpetuo retinere, fructus quoque, redditus et proventus, iura, obventiones, et emolumenta ex his provenientia quaecumque, necnon oblationes et eleemosynas eisdem monasteriis, illorumque superioribus pro tempore elargitas et elargiendas percipere, exigere, levare, recipere, recuperare, arrendare, locare, regere et administrare, ac in eorum et earum, necnon ipsorum monasteriorum et hospitalium huiusmodi communes usus et necessitates ac utilitatem convertere, cuiusvis licentiâ desuper minime requisitâ) similiter perpetuo, eâdem auctoritate, ap-

¹ Pessime edit. Main. legit *quae* (R. T.).

plices et approprias; dictisque monasteriis unâ cum eorum hospitalibus et pertinentiis, sic, ut praefertur, constructis, aedificatis, distinctis, dotatis, erectis et institutis, Petrum et Andream, necnon Renatum, et Philippum, ac Maturinum, et Ioannem, necnon Marinum, prout et Catherinam, ac Franciscam, necnon Claudiam, ac Ioannam le Bis, et Mariam le Caron, ac Ioannam de Sausay, necnon Carolottam, ac Mariam Bouvier, exponentes praefatos, et si quos alios vel alias tempore primaevae huiusce erectionis sese obtulerint, ad habitum, ut supra, specificatum portandum pro hac primâ vice dumtaxat admittas, illosque et illas in Domino induas, ac sic vestitos et vestitas in monasteria, sic, ut praefertur, erecta et instituta, viros quidem in unum ad hospitaliorum, moniales vero in alterum ad hospitaliarum usum respective constructa, introducas, et pro hospitalitate exercendâ ancillas et famulas honestae vitae et famae, quae dictarum monialium superiori subsint, et nullatenus earum clausuram ingrediantur, eisdem monialibus concedas; et anno probationis elapso, illos et illas ac illorum et illarum quamlibet et quemlibet ad professionem iuxta formulam et vivendi modum supra praescriptos emitendam pro primâ vice dumtaxat similiter admittas, illumque et illam, quem et quam magis idoneos repereris, in eorumdem monasteriorum superiores constituas, omnesque et singulos exponentes praedictos, ac alios quos per te ad habitum et professionem huiusmodi admitti contigerit, ut institutum praedictum iuxta eorum professionem servant, divinisque laudibus et officiis in choro insistant, necnon sub perpetuâ obedientiâ nostrâ, ac pro tempore existentium Romanorum Pontificum, necnon ministri generalis, et aliorum suorum superiorum, ex dictâ Congregatione, ut supra, eligendorum, directione et cor-

rectione, necnon pro tempore existentis Ordinarii loci quoad curam infirmorum et hospitalitatis visitationem¹ vivant, ac hospitalitatem et curam peste laborantium, religiosi videlicet erga masculos, in virorum, moniales vero erga sui sexus peregrinas in mulierum hospitalibus, ut supra, distinctis et separatis, perpetuam tamen clausuram semper servando, exerceant, iniungas; ac pro monasteriorum et hospitalium huiusmodi prospero et felici regimine et administratione, dictaeque Congregationis ampliatione et propagatione, superioribus et religiosis illorum quaecumque statuta, ordinationes et capitula, etiam virorum et monialium receptionem, aetatem, qualitates, directiones, et alia necessaria, ac hospitalium illorum et monasteriorum praedictorum, bonorum, et reddituum administrationem concernentia, licita tamen et honesta, ac sacris canonibus et constitutionibus apostolicis, dictique Concilii Tridentini decretis, et praemissis huiusce instituti regulis aut formulis minime contraria, per nos tamen et Sedem Apostolicam, sive locorum Ordinarios pro tempore existentes de nostrâ et dictae Sedis auctoritate examinanda et approbanda, ac per ipsos hospitalarios et hospitalarias firmiter et inviolabiliter observanda et adimplenda, faciendi, condendi, ac, quoties pro rerum et temporum qualitate vel aliâs ipsis expediens videbitur, immutandi, corrigendi, emendandi, ac in melius reformandi, aliaque ex integro, praeviis examine et approbatione praedictis, condendi, necnon quaecumque loca seu domus ad abitandum donata seu acquisita vel ab illis quomodolibet habita in ecclesias et domos regulares seu conventus et monasteria seu hospitalia et oratoria Ordinis et Congregationis huiusmodi (dummodo tamen pro quorumcumque monasteriorum praedicto-

¹ Forsan legendum *visitatione* (R. T.).

rum dote ac religiosorum seu monialium in illa introducendorum et introducendarum manutentione, eorumque onerum supportatione, quadringenta scuta, ut supra, annuatim assignentur), absque novâ dictae Sedis desuper obtinendâ facultate et approbatione, erigendi¹, seu erigi procurandi (dummodo in novorum monasteriorum et hospitalium virorum huiusmodi erectionibus Ordinariorum locorum accedat assensus, duodecim saltem religiosorum numerus in quolibet illorum manuteneatur, serveturque in reliquis forma decreti felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri iam pridem et cardinalium praedictorum auctoritate super novorum conventuum erectione novissime editi; in monialium vero monasteriis, ut praefertur, erigendis certus monialium numerus, qui ex eorumdem redditibus commode valeat sustentari, Ordinariorum locorum, in quibus pro tempore erigentur, arbitrio praefigatur; puellae monasteria huiusmodi ingressurae qualitatibus necessariis sint praeditae, ac unaquaeque earum certam dotalem eleemosynam, Ordinarii arbitrio similiter taxandam, monasterio realiter et cum effectu pendat; quae autem supra numerum huiusmodi, ut supra, praefigendum ingredi voluerint, duplicatam dotem persolvant, solitanque licentiam a Sede Apostolicâ impetrare teneantur), ac quoscumque seculares clericos seu laicos quavis dignitate fungentes, qui Deo inspirante, se ad huiusmodi vitae institutum conformare intenderint, recipiendi, et ad professionem admittendi, et si quid pro hospitalitatis oneribus supportandis defuerit, eleemosynas pro peregrinorum sustentatione quaeritandi, et insuper, habitâ ratione quod institutum huiusmodi charitatem urget, eisdem pro tempore existentibus praelatis seu superioribus huiusmodi Congregatio-

¹ Male edit. Main. legit *erigendis* (R. T.).

nis, per se, vel alium, seu alios ad id per eos deputandum vel deputandos, omnes et singulos eiusdem Congregationis religiosos et moniales, personasque sub eodem instituto, regulâ, disciplinâ et religione pro tempore degentes, ab omnibus et singulis eorum peccatis ante vel post ingressum in dictam religionem per eos commissis in foro conscientiae tantum absolvendi, ac generaliter superioribus et religiosis eiusdem Congregationis omnibus quibuscumque privilegiis, exemptionibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, favoribus, praerogativis, concessionibus, et gratiis quorumvis etiam Cisterciensis, Cluniacensis, ac sancti Benedicti monachis, necnon clericis regularibus, ac presbyteris, et collegialibus Societatis Iesu, ac canonicis Congregationis Lateranensis, nec non quibuscumque aliis clericis regularibus, et aliorum tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum et congregationum fratribus et personis, tam spiritualibus quam temporalibus, in specie vel in genere, etiam communicative, per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros ac Sedem praedictam quomodolibet concessis (dummodo tamen sint in usu, nec sub ullis revocationibus comprehensa sint, neque sacris canonibus, constitutionibus apostolicis, aut Concilii Tridentini decretis, vel ipsius Congregationis regularibus institutis adversentur), et quibus illi tam in vitâ, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissiones, aut alias quomodolibet uti, potiri, frui et gaudere possunt, aut poterunt quomodolibet in futurum, perpetuis futuris temporibus utendi, fruendi, potiendi et gaudendi, ac de illis omnibus participandi pariformiter, non ad instar tantum, sed aequè principaliter, absque ullâ prorsus differentiâ, perinde ac si pro religiosis et monialibus hospitalariis huiusmodi, et eorum congregationi, domibus,

ecclesiis, oratoriis nominatim, specialiter ac generaliter aut expresse concessa fuissent; ac demum, ut omnium animarum profectui et saluti iuxta pia eorum desideria providere possint et valeant, in suis ecclesiis constructis et construendis, dummodo prius ab Ordinariis locorum fuerint approbati, mercatorum peregrinorum, ac transeuntium, et aliarum quarumcumque personarum confessiones audiendi, illisque sanctissimum Eucharistiae sacramentum, quoties opus fuerit, non tamen in festo Paschatis Resurrectionis Dominicae, et de licentiâ pro tempore existentis Ordinarii loci, nec alio modo, ministrandi, ac ministrari faciendi, licentiam et facultatem, dictâ auctoritate nostrâ etiam perpetuo concedas et elargiaris. Nec non tibi, ac pro tempore existentibus Ordinariis locorum, ubi monasteria dictae Congregationis erigi et institui contigerit, pro monialium in illis pro tempore recipiendarum felici directione, ac in vitâ, moribus et regularibus institutis instructione, duas vel plures moniales, quae ad id voluntarie repertae fuerint, earum superiorum consensu requisito, ex suis monasteriis dicti Ordinis sancti Francisci hac primâ vice deducendi, et in monasterium monialium hospitaliarum huiusmodi erigendum (ita ut illae eodem se transferre, ac prorsus, vel ad tempus tibi seu ipsis Ordinariis pro tempore existentibus benevisum permanere possint et debeant) transferendi (ac dummodo moniales sic transferendae a consanguineis gravibus et honestis matronis associantur, ab uno monasterio ad aliud et modeste et quantum occultius fieri poterit rhedâ clausâ, vel saltem earundem monialium oris parte velatâ, nec non rectâ tendatur, nec alio divertatur, et nullibi pernoscatur, nisi causâ hospitii, idque non nisi apud honestas personas), plenam, liberam et omnimodam facultatem et pote-

1 Videretur legendum *voluntariae* (n. 1.).

statem, auctoritate et tenore praemissis, concedimus.

Clausulae.

§ 6. Decernentes praesentes nostras litteras sub quibuscumque similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus, derogationibus, dispositionibus, aliisque contrariis, etiam per nos et successores nostros Romanos Pontifices, sub quibuscumque verborum expressionibus, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium pro tempore factis et faciendis, nullatenus comprehendendi, sed semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori datâ, per religiosos et moniales praedictos pro tempore existentes quandocumque eligendâ, concessa esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ipsosque religiosos et moniales desuper a quoquam quovis quaesito colore vel ingenio molestari nullatenus posse, nec non quoscumque quomodolibet clausuram dictarum monialium violare praesumentes, excommunicationis poenam eo ipso incurrisse, sicque per quoscumque iudices et commissarios ordinarios vel delegatos, etiam quavis auctoritate fungentes, nec non palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et vicelegatos (sublatâ eis, et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Ordinum praedictorum (etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis) statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis, eorumque superioribus et perso-

nis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium forsân quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio in praesentibus faciendâ foret, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 8. Volumus autem, et apostolicâ auctoritate decernimus, quod earundem praesentium transumptis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris die vi decembris mdcxxi, pontificatus nostri anno i.

Dat. die 6 decembris 1621, pontif. an. i.

XLV.

Deputatio unius notarii ad conservandum processus in partibus formatos super qualitatibus promovendorum a summo Pontifice et ad Romanam Curiam transmissos, cum emolumentorum assignatione¹.

Gregorius Papa XV,
ad pertuam rei memoriam.

Pridem, cum in formandis et instruendis processibus, qui super qualitatibus promovendorum per Romanum Pontificibus pro tempore existentem ad ecclesiarum cathedralium, pastorum solatio destitutarum, ac monasteriorum consistorialium pro tempore vacantium regimina, ac ecclesiarum et monasteriorum huiusmodi statu, hic in curiâ coram S. R. E. cardinalibus formari et institui consueverunt, nullus certus eatenus deputatus seu desti-

¹ Vide supra pag. 656 huius tomi (B. T.).

Transumptis
danda fides.

Prooemium et
enarratio pre-
sentis officii
notariatus de
quo in rubrica.

natus fuisset notarius, sed ad hoc munus notarii plerumque parum experti adhiberentur, nos, huic incommodo opportuna ratione providere volentes, motu proprio, non ad alicuius super hoc nobis oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia et mera deliberatione nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine unum perpetuum notariatus officium ad instar aliorum Romanae curiae officiorum vacabile, cuius concessio et omnimoda alia dispositio, quoties illud per obitum, resignationem, privationem aut alias quovis modo vacare contingeret, ad nos et Romanos Pontifices pro tempore existentes spectare, pro uno notario, qui, privative quoad alios quoscumque, in formandis instruendisque processibus, quos super qualitatibus promovendorum ad ecclesiarum cathedralium et monasteriorum consistorialium regimina, ac ecclesiarum et monasteriorum huiusmodi statu, hic in curia, coram S. R. E. cardinalibus, aut eorum auditoribus, formari et institui deinceps perpetuis futuris temporibus contingeret, ipsis cardinalibus seu eorum auditoribus assistere et testium dicta et depositiones in scriptis per se vel substitutum idoneum redigere teneretur ac deberet, apostolica auctoritate creximus ac instituimus;

Et dotis assignatio.

§ 1. Illique sic erecto et instituto, pro eius congrua dote, omnia et singula emolumenta, regalia et iura per alios notarios, qui antea in formandis huiusmodi processibus eisdem cardinalibus, seu eorum auditoribus, ut praefertur, adstiterunt, ac dicta et depositiones testium in scriptis redegerunt, percipi solita et consueta, eisque propterea debita, perpetuo applicavimus et appropriavimus.

Privilegiariumque concessio.

§ 2. Et insuper officium notariatus huiusmodi pro tempore obtinenti, ut in quibuscumque sessionibus, processionibus, nec non equitationibus etiam solemnibus Romani Pontificis, et aliis quibuscumque,

una cum ceteris Romanae curiae notariis, cuiuscumque gradus et conditionis existentibus, interesse, ac omnibus et singulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus, antelationibus, aliisque praerogativis et gratiis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus camerae nostrae apostolicae notarii de iure, usu, consuetudine, privilegio, aut alias, etiam quoad exemptionem vectigalium, gabellarum et pedagiorum, quomodolibet utebantur, fruebantur, potiebantur et gaudebant, ac uti, frui, potiri et gaudere poterant quomodolibet in futurum, similiter et pariformiter, non solum ad eorum instar, sed aequaliter et principaliter, ac sine ulla prorsus differentia, uti, frui et gaudere libere et licite posset et valeret, perinde ac si illa sibi per praesentes concessa fuissent, specialiter concessimus et indulgimus.

Concessio dicti officii Odoardo Tibaldesco.

§ 3. Et insuper, cupientes officium praedictum, sic per nos erectum, personae idoneae cum primum concedere, de fide et industria, solertia et diligentia, et non vulgari in arte notariatus huiusmodi peritia dilecti filii Odoardi Tibaldeschi, clerici Spoletanae dioecesis, fide dignis testimoniis certiorati, motu simili et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, officium praedictum a primaeva illius erectione huiusmodi vacans, cum omnibus et singulis illius honoribus, oneribus, salariis et emolumentis universis, ordinariis et extraordinariis, undecumque ex illius exercitio provenientibus, et illi propterea debitis, praedicto Odoardo, qui ob urgentes, quibus premebamur necessitates, in nostram et Sedis Apostolicae subventionem summam scutorum mille persolverat, simili auctoritate concessimus et assignavimus, ipsumque ad officium huiusmodi, illiusque liberum exercitium, honores et onera, per eos ad quos spectabat et pertinebat, spectareque et pertinere poterat, recipiendum et admittendum fore et esse,

eique de eiusdem officii regaliis, iuribus et emolumentis solitis et consuetis integre responderi debere decrevimus, prout in nostris in forma Brevis sub datum Romae apud sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi iulii mdcxxi, pontificatus nostri anno i, confectis litteris plenius continetur¹.

Modo eidem officio annectitur curam conservandi processus in partibus de quibus in rubrica.

§ 4. Cumque a tempore erectionis et institutionis officii huiusmodi experientia docuerit, nobisque constet, ex illius exercitio non solum meliori processuum huiusmodi instructioni, sed etiam illorum conservationi, cuius, in tanta notariorum varietate, nulla antea ratio habebatur, consultum esse, nobis vero, et quidem non sine animi nostri displicentia, innotuerit, processuum², qui extra dictam curiam in Germania, Gallia, Hispania, aliisque christiani orbis provinciis et regionibus super qualitatibus promovendorum ad illarum partium ecclesiarum cathedralium et monasteriorum consistorialium regimina, ipsarumque ecclesiarum et monasteriorum statu, in partibus ipsis formantur, et ad eandem curiam pro litterarum apostolicarum expeditione transmittuntur, expeditione facta, nullam prorsus rationem haberi, sed illos, uti nullius usus aut considerationis cartulas, vilipendi, distrahi et deperdi solere: nos, considerantes maxime expedire dictorum processuum conservationi providere, ut successivis temporibus semper de illis, eorumque continentia apparere, et ad illos iuxta casuum occurrentiam recursus et relatio haberi possit; id autem nulla convenientiori ratione fieri posse videatur, quam si haec cura praedictum officium obtinenti demandetur, hocque processuum conservandorum onus et munus eidem officio annectatur, ut penes unum et eundem omnes omnium partium huiusmodi processus, quando-

cumque opus fuerit, reperiri possint; motu simili, non ad ipsius Odoardi aut alterius nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex scientia, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, volumus, et similiter apostolica auctoritate statuimus, quod de cetero, perpetuis futuris temporibus, omnes et singuli processus (quos extra dictam curiam, tam in Germania, Gallia, Hispania, ceterisque christiani orbis regnis, provinciis et regionibus super qualitatibus promovendorum ad quarumcunque cathedralium ecclesiarum, nunc et pro tempore pastoris solatio destitutarum, et monasteriorum consistorialium, ubivis consistentium, et quovis modo vacantium et vacaturorum regimina, ac ecclesiarum et monasteriorum huiusmodi statu, formari, et ad dictam curiam transmitti contigerit), postquam ab eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus ipsarum nationum protectoribus, comprotectoribus, seu viceprotectoribus, seu qui ecclesias et monasteria huiusmodi in nostro et Romani Pontificis pro tempore existentis consistorio, ut moris est et fuerit, proposuerint, et ab Ordinum capitibus visi, recogniti, approbati et subscripti fuerint, ab ipsis cardinalibus, seu eorum auditoribus, et iis ad quos spectaverint, ante cedulae consistorialis subscriptionem, seu saltem illius partibus consignationem, praedicto Odoardo, quamdiu praedictum officium obtinuerit, eiusque in illo successoribus, ad effectum illos conservandi, tradi et consignari, ipsi vero Odoardus et successores illos sic ipsis consignatos, tanquam praedicti officii processus et scripturas, bene et fideliter conservare, et illorum durabilitati, et, quoad fieri potest et humana patitur conditio, perpetuitati providere, bonamque, fidelem et diligentem illorum curam gerere, et ad effectum illorum, dum opus fuerit, faci-

¹ Quas vide loc. cit. in nota ad rubr. (R. T.).

² Male edit. Main. legit *processus* (R. T.).

¹ Perperam edit. Main. legit *coram* (R. T.).

lioris perquisitionis et requisitionis) notam, seu, ut vocant, rubricellam, in libro ad hunc particularem effectum retinendo, facere debeant, et ad id obligati existant: et hoc conservationis processuum onus, curam et munus praedicto officio notarius, per nos, ut praefertur, erecto, imponimus et annectimus.

Mercedem duorum ducatorum pro singulis processibus eiusmodi per promovendos eidem Odoardo praestari decernit.

§ 5. Et quia sua labori merces debetur, eidem Odoardo, eiusque in dicto officio successoribus, ratione laboris eis ex dicto conservationis processuum onere accrescentis, et pro illius salario et mercede, iuribus et regalibus officii praedicti, duos ducatos auri de camerâ, pro singulo processu ad dictam curiam pro expeditione transmittendo eis in conservationem tradendo et consignando, ipsis a quolibet ex promovendis ad ecclesias et monasteria huiusmodi, seu sollicitatoribus in dictâ curiâ tales expeditiones prosequentibus, realiter et cum effectum et absque morâ seu dilatione aliquâ solvendo assignamus; ipsisque, ut mercedem, seu salariam, ac iura vel regalia duorum ducatorum pro quolibet processu huiusmodi ab ipsis promovendis, seu eorum agentibus, vel eorum nomine expeditiones in praedictâ curiâ prosequentibus, qui ad illorum solutionem omnibus iuris et facti remediis opportunis cogi et compelli possint, petere, exigere et consequi valeant atque etiam debeant, licentiam, facultatem et auctoritatem concedimus.

Togam violaceam ab ipso deferri indulget.

§ 6. Ceterum, pro maiori dicti officii praedicti decore, et ut illud obtinentes peculiari aliquâ praerogativâ gaudeant, eidem Odoardo, eiusque successoribus, ut quamdiu officium praedictum obtinuerint, vestem seu togam violaceam deferre, ac violaceo colore induti quodcumque, et in quibuscumque tam publicis quam privatis actibus, incedere possint, simili auctoritate indulgemus.

§ 7. Praesentes vero, etiam ex eo, quod

interesse forsitan habentes seu habere praetendentes ad hoc vocati non fuerint, seu quibusvis ex causis, subreptionis, vel obreptionis vitio notari, impugnari aut invalidari, seu ad viam et terminos iuris reduci, aut adversus illas quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, vel sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, limitationibus, suspensionibus aut aliis contrariis dispositionibus, editis et edendis, comprehendendi non posse, sed semper uti ex titulo oneroso concessas ab illis excipi, et quoties illas revocari seu annullari, aut alias contrarias dispositiones emanare contigerit, toties in pristinum et validissimum statum repositas, restitutas et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub quacumque posteriori datâ, per Odoardum et successores praedictos quodcumque eligendâ, concessas esse et fore;

§ 8. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, et causarum palatii apostolici auditores, et sanctae Romanae Ecclesiae cardinales (sublatâ eis et eorum cuilibet aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, irritumque et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, pari apostolicâ auctoritate decernimus.

§ 9. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, nec non consuetudinibus, usibus etiam et naturis, ac omnibus illis, quae in dictis litteris volumus non obstare, quae etiam hic praesentibus pro repetitis ac de verbo ad verbum insertis habemus et haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die vii decembris MDCXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 7 decembris 1621, pontif. an. I.

servativas apponit.

Decretum irritans adiungit.

Contrarius derogat.

XLVI.

Confirmatio et innovatio constitutionum Gregorii XIII et Gregorii XIV super prohibitionem delationis habitus fratrum Cappuccinorum, vel consimilis habitus, per alios regulares; nec non commissio Ordinariis locorum regnorum Hispaniae, Franciae, aliorumque regnorum et provinciarum Italiae, ne aliis quibusvis religiosis cuiuscumque Ordinis, societatis et instituti regularibus, sub quovis praetextu, impostum nomen vel habitum ipsorum fratrum Cappuccinorum sibi vindicare vel usurpare permittant, sed ipsas editas constitutiones per ecclesiasticas censuras et poenas observari faciant¹.

Gregorius Papa XV,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium

Ex iniuncto nobis apostolicae servitutis officio, ad ea, per quae christifidelium quorumlibet, praesertim sub suavi religionis iugo Altissimo famulantium, quieti et paci opportune consulitur, libenter intendimus, ac in his officii nostri² partes interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Litterae Gregorii XIII de quibus fit mentio in rubrica.

§ 1. Alias siquidem a felicis recordationis Gregorio XIII et Gregorio XIV Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet³:

Gregorius Papa XIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Regularium personarum, praesertim exemplarem vitam in humilitatis et paupertatis spiritu ducentium, quieti ac in-

¹ Horum fratrum regulae approbationem cum habitus praefinitione vid. in Clem. VII Constit. xxiv *Religionis*, tom. vi, pag. 113.

² Edit. Main. legit *nostris* (R. T.).

³ Seq. Constitutio sub pontif. Greg. XIII relata non fuerat (R. T.).

demnitati pro commissio nobis pastoralis officii debito consulere cupientes, ad ea removenda, quae ipsis praeiudicium adferre et scandali materiam praestare dignoscuntur, curam nostram libenter intendimus. Accepimus siquidem, quod licet alias felicis recordationis Paulus Papa III praedecessor noster per suas litteras inter alia districtius inhibuerit quibusvis personis, cuiuscumque conditionis existerent, sub excommunicationis latae sententiae poenâ eo ipso incurrendâ, ne habitum per fratres Ordinis Minorum Cappuccinorum nuncupatorum gestari solitum, nisi sub pro tempore existentis vicarii generalis eiusdem Ordinis obedientiâ et curâ permanerent, gestare quoquo modo praesumerent¹; et pia memoriae Pius Papa IV, etiam praedecessor noster, litteras Pauli praedecessoris huiusmodi (ita quod nullus, cuiuscumque conditionis existeret, non solum habitum praefatum, iuxta litterarum Pauli praedecessoris huiusmodi tenorem, verum etiam nec ita consimilem, quod propter eum credi frater eorum Congregationis, nisi sub praefati vicarii generalis pro tempore existentis obedientiâ et curâ permaneret, sub simili poenâ excommunicationis latae sententiae quoquo modo gestare praesumeret) per alias suas litteras confirmaverit et approbaverit, ac etiam ad id extenderit²: nihilominus multi fratres Tertiarii nuncupati, Ordinis Minorum Conventualium sancti Francisci nuncupatorum, in regno Siciliae degentes, habitum eiusdem panni et coloris, quo ipsi fratres Cappuccini utuntur, gestare, et, salvo quod cappuccium rotundum, more fratrum Conventualium huiusmodi, deferunt, in reliquis ita consimiles eisdem fratribus Cappuccinis incedere praesumunt, ut pas-

¹ Id est in sua Const. xv, § 9, ut videre est in tom. vi, pag. 232 (R. T.).

² Huiusmodi Pii IV litterae in *Bullario* non sunt (R. T.).

sim a populo pro Cappuccinis habeantur et reputentur, ac illis tanquam talibus eleemosynae et oblationes elargiantur, non sine eorundem Cappuccinorum, qui eâ ratione eleemosynis huiusmodi, ab aliis suo nomine interceptis, frustrati remanent, praeiudicio et incommodo, sed etiam gravi dictae plebis offensione et scandalo, dum, quos disciplinae regulari ipsorum fratrum Cappuccinorum mancipatos credit, eis pecuniarum usum ac rerum commercium permitti intuetur. Quocirca nos, rationi consonum esse rati, ut, qui in observantiâ vitae regularis uniformes non sunt, iidem etiam habitus delatione distinguantur, in praemissis ad evitandas confusiones et contentiones, quae, nisi habitus utrinque distinguatur, oriri possent, providere volentes, ac singulas litteras praedecessorum huiusmodi et in eis contenta quaecumque pro expressis habentes, et harum serie approbantes et confirmantes, atque etiam innovantes, motu proprio et ex certâ scientiâ nostrâ statuimus et ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus huiusmodi fratres Tertiarii nuncupati dicti Ordinis fratrum Minorum Conventualium in regno Siciliae existentes, et sub obedientiâ et curâ dicti vicarii generali Cappuccinorum pro tempore existentis non permanentes, ad instar aliorum fratrum eiusdem Ordinis Minorum Conventualium ibidem degentium, non solum cappuccium rotundum, ut praefertur, sed etiam habitum eiusdem coloris, cuius est habitus dictorum fratrum Conventualium (videlicet Berrettini nuncupati) ut propterea a Cappuccinis fratribus facile discernantur, deferre debeant et teneantur; alioquin, si secus fecerint, post sex menses ab intimatione praesentium, poenas Constitutionum Pauli et Pii praedictorum incurrant eo ipso. Decernentes, praesentes litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intensionis nostrae vel alio quopiam de-

fectu, etiam ex eo quod interesse habentes vocati non fuerint, seu quocumque alio praetextu, notari, impugnari, invalidari, retractari, aut in ius vel controversiam revocari, seu adversus eas quodcumque iuris, gratiae vel facti remedium impetrari nullo unquam tempore posse; sicque per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales (sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate) iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Et nihilominus universis, et singulis dicti regni locorum Ordinariis, in quorum dioecesibus fratres Tertiarii Ordinis Minorum Conventualium huiusmodi pro tempore degent, per praesentes committimus et mandamus, ut per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte Cappuccinorum praedictorum, vel aliorum, quorum intererit, fuerint requisiti, solemniter publicantes, faciant auctoritate nostrâ litteras, et in eis contenta huiusmodi, ab omnibus ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, sublato quocumque exemptionis privilegio, inviolabiliter observari; contradictores quoslibet et rebelles per praedictas, aliasque sententias, censuras et poenas, aliasque iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, ac, legitimis super his habendis servatis processibus, ipsas sententias, censuras et poenas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus praemissis, ac apostolicis, nec non in provincialibus et synodalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus, necnon

statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, nec non irritantibus et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, in genere vel in specie, ac aliâs quomodolibet concessis, approbatis et innovatis, quae omnia adversus praemissa nullatenus suffragari volumus, contrariis quibuscumque; aut si fratribus Tertiariis praedictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab Apostolicâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem fides ubique in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae. Datum Tusculi, sub annulo Piscatoris, die iv octobris MDLXXXI, pontificatus nostri anno decimo.

*Gregorius Papa XIV,
ad perpetuam rei memoriam.*

*Beati Francisci confessoris Sodalitas, etc.
(Omittitur residuum, quia legitur in
Constitutione xxvii, tom. ix, pag. 442).*

Sed cum nonnulli habitum nomenque cappuccinorum deferrent;

§ 2. Cum itaque, sicut dilectus filius procurator generalis eorundem fratrum Cappuccinorum, totius Ordinis huiusmodi nomine, nobis nuper exponi fecit, nonnulli in Hispaniarum, Galliae, et aliorum fortasse regnorum seu provinciarum, nec non in aliquibus Italiae partibus, nomen et habitum eorundem fratrum Cappuccinorum sibi vendicent;

Gregorius pro-

§ 3. Nos praemissis, quantum cum Do-

Bull. Rom. — Vol. XII.

82

mino possumus, obviare volentes, supplicationibus eiusdem procuratoris nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, locorum Ordinariis in eisdem regnis et provinciis existentibus per praesentes committimus et mandamus, ne nomen vel habitum praefatorum fratrum Cappuccinorum ab aliis quibusvis religionis, seu cuiuscumque Ordinis, societatis vel instituti regularibus, sub quovis praetextu imposterum sibi vindicari aut usurpari permittant, sed constitutiones apostolicas dictorum Gregorii XIII et Gregorii XIV praedecessorum huiusmodi per ecclesiasticas censuras et poenas observari faciant.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu publici notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem fides ubique in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si essent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die ix decembris MDCXXI, pontificatus nostri anno 1.

Dat. die 9 decembris 1621, pontif. anno 1.

XLVII.

Ampliatio, et extensio facultatis fratribus Minoribus Ordinis sancti Francisci de Observantiâ Discalceatis, in regnis Hispaniarum commorantibus, nova loca erigendi, servatâ formâ sacrorum canonum, et concilii Tridentini, ceteris non obstantibus, ad fratres eiusdem Ordinis citra montes degentes.

1 Ed. Main. legit vindicare ... usurpare (u. t.)

2 Huiusmodi facultatis concessionem habes in Pauli V Const. L. Ad uberes (in h. n. edit. LII,

litas Constitutiones praecipit observari.

Exemplis a-dem vult adhiberi.